

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**Problemele producătorilor
de fructe sunt numeroase**

4

**În Moldova va fi creat
un Registru Vitivinicol**

6

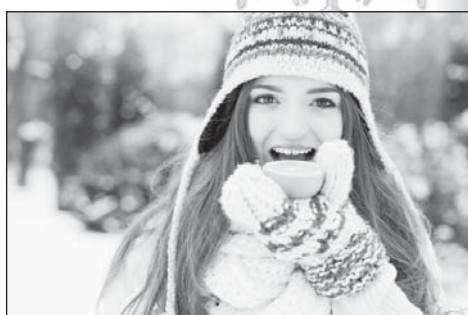
**Proiectul ACED
se apropie de final**

7

**Principalele lucrări agricole
în perioada rece**

9

**Alimentația
pe timp de iarnă**

12

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova

15 ani de provocări și performanță

Federația Agricultorilor AGROinform se află în fața unui moment însemnat al evoluției sale, celebrarea a 15 ani de activitate. De la lansarea sa, în anul 2000, Federația a parcurs o cale destul de amplă, dacă să proporționăm la provocările depășite și succesele atinse. De-a lungul anilor, am tins spre o etichetă de calitate în ceea ce facem și am apreciat concurența ca un stimulent al perfecționării și profesionalismului.

Am promovat strategii riguroase în cadrul organizației pentru asigurarea durabilității Rețelei și ne-am implicat în cele mai dificile sectoare de suport pentru fermieri, precum marketingul agricol, cooperarea fermierilor, politicile agricole.

Aș dori, de asemenea, să subliniez că AGROinform a demonstrat o valoare adăugată semnificativă prin capacitatea sa de cooperare pe plan internațional și național. În toate proiectele sprijinite, dimensiunea de parteneriat a fost una puternică, care a contribuit la sinergie și abordări inovative.

Mai mult, AGROinform a ținut pasul cu schimbările rapide și noile provocări din sector, fiind un promotor activ al reformărilor.

Aș dori, să urez în continuare succes și prosperitate la toți cei care au contribuit la dezvoltarea și afirmarea Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform.

La Mulți Ani, AGROinform!

Aurelia BONDARI,
director executiv al Federației
AGROinform

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară → 16**

DIRECTIILE DE ACTIVITATE ALE

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform este o rețea din 15 Organizații Regionale, orientate spre dezvoltarea economică a localităților rurale prin oferirea asistenței în dezvoltarea afacerilor, marketing, aplicarea tehnologiilor avansate, precum și reprezentarea intereselor membrilor săi, prin promovarea unor politici de dezvoltare durabilă a mediului rural. Valorile Federației AGROinform sunt: competențe profesionale; responsabilitate în fața membrilor; deschidere și orientare spre beneficiari; respect față de egalitatea de șanse; armonie de echipă; imagine publică pozitivă; putere de reprezentare; respect față de identitatea și autonomia Organizațiilor Regionale.

În 15 ani de existență a organizației, direcțiile de activitate au fost diverse. Mai jos enumerăm cele mai importante dintre ele:

ASISTENȚĂ ÎN COOPERAREA FERMIERILOR

Activitatea de asistență în cooperarea fermierilor este un domeniu strategic al Federației AGROinform, ce cumulează o experiență de peste 10 ani. De-a lungul timpului s-a acordat asistență mai multor cooperative, specializate preponderent în: comercializarea fructelor, colectarea și prelucrarea laptelui, comercializarea

cerealelor și altor produse agricole. Cooperativele își sporesc permanent capacitățile prin alocarea investițiilor și mărirea numărului de membri, astfel reușind să își crească vânzările.

CREAREA ȘI DEZVOLTAREA GRUPELOR DE PRODUCĂTORI

AGROinform are o experiență vastă în crearea și asis-

tarea grupurilor de producători. Cazurile de succes în domeniul cooperării demonstrează avantajele evidente ale acestora prin cifre de afaceri sporite, investiții, accesarea piețelor. Crearea unui grup de producători permite obținerea anumitor facilități și rezultate economice mai bune. Un factor important în atingerea succesului este gândirea și atitudinea antreprenorială a membrilor grupului. Grupurile de producători sunt structuri de afaceri extrem de importante pentru fermieri, în special în contextul semnării Acordului de Liber Schimb cu Uniunea Europeană.

SERVICII DE EXTENSIUNE PENTRU GRUPURI INFORMALE DE FERMIERI

Asistența pentru cercurile de studiu (CS) și grupurile de vânzări (GV), este o metodă eficientă de prestare a serviciilor de extensiune în grupuri informale specializate pe anumite sectoare de producere, precum: producerea legumelor, fructelor, strugurilor, creșterea bovinelor. Activitățile organizate în cadrul grupurilor cu suportul consultanților regionali sunt: elaborarea materialelor de studiu, organizarea sesiunilor de stu-

diu, instruirilor, schimburi de experiență etc. Ca impact a acestor activități, agricultorii își îmbunătățesc tehnologiile de producere și își sporesc productivitatea. Grupurile de vânzări sunt asistate de către consultanții naționali și regionali în operarea tranzacțiilor comerciale. Se organizează participarea membrilor acestor grupuri la expoziții internaționale, unde stabilesc noi parteneriate și găsesc piețe de desfacere.

lansată în 2002 care este un instrument important de facilitare a tranzacțiilor cu produse agricole și servicii pentru antreprenorii rurali. În anul 2014 a fost elaborat un nou soft pentru sistemul informațional de marketing AgraVista și respectiv efectuată reorganizarea paginii web. Pe www.agravista.md sunt plasate noutăți și comentarii despre tendințele pieței interne, studii de marketing, baza de date a companiilor și oferte co-

Utilizatorii celor două site-uri au posibilitatea să-și promoveze produsele prin intermediul lor.

ASISTENȚĂ LA ÎNȚIEREA ȘI DEZVOLTAREA AFACERILOR AGRICOLE

Timp de 15 ani, Federația AGROinform a oferit continuu asistență pentru

DEZVOLTAREA SISTEMELOR INFORMAȚIONALE MARKETING

AGROinform gestionează prima bursă agricolă on-line: www.agravista.md,

comerciale din partea agricultorilor și comercianților.

Sistemul Informațional Marketing: www.agrimarket-blacksea.com, lansat în a doua jumătate a anului 2012 vine cu informații despre piețele agricole din trei țări: Ucraina, România și Republica Moldova.

membrii săi la inițierea și dezvoltarea afacerilor agricole. Organizația a fost acreditată de către diverse instituții și proiecte internaționale în acest domeniu cum ar fi: Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (IFAD), Unitatea Consolidată pentru Imple-

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD - 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) 2 28 53
Drochia (252) 2 70 32
Edineț (246) 2 43 84
Fălești (259) 2 29 51
Glodeni (249) 2 40 69
Hâncești (269) 2 34 08

Nisporeni (264) 2 38 57
Orhei (235) 2 49 55
Peresecina (235) 47 2 67
Râșcani (256) 2 45 84
Ungheni (236) 2 34 55
Cahul (299) 2 14 13

AGROinform

Redactor-șef: Arina ROȘCA

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»
Tiraj: 3500

Comanda nr. 1190

FEDERAȚIEI AGROinform ÎN 15 ani

mentare și Management a Proiectelor Agricole (UCIMPA), Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), Unitatea de implementare a creditului de asistență acordat de Guvernul Republicii Polone pentru elaborarea planurilor de afaceri și

avizarea actelor regulatorii. Pe perioada activității, au fost organizate campanii de lobby și advocacy de amploare, numeroase conferințe de presă, mitinguri de protest, care au adus în atenția publicului problemele stringente din agricultură: majorarea Fondului de Subvenționare, reducerea TVA în agricultură, scutirea de impozitul pe venit în

activități în parteneriat cu autoritățile locale și alte ONG-uri din regiune, întruniri pentru promovarea organizației, întruniri pentru atragerea noilor membri, suport informațional și consultanță membrilor etc. Are loc o ajustare permanentă a bazei date a membrilor Federației, care în prezent sunt în număr de 5000.

aplicațiilor pentru obținerea subvențiilor. De asemenea, AGROinform a fost selectat de către Fondul Provocările Mileniului și Filiera Vinului pentru organizarea campaniilor de informare privind programele acestora de finanțare în agricultură. Astfel, Federația a acordat suport membrilor la accesarea creditelor, perfectarea pachetelor pentru obținerea subvențiilor, dar și la atragerea investițiilor pe alte căi, la cele mai favorabile condiții oferite de programele de finanțare din Republica Moldova.

REPREZENTAREA INTERESELOR MEMBRILOR

Pe parcursul desfășurării activităților de reprezentare a intereselor membrilor, au fost stabilite și menținute parteneriate cu diverse instituții statale, factori de decizie și organizații de profil care activează în sectorul agricol. Federația AGROinform participă activ la dezbaterile politicilor agricole, elaborarea Regulamentului privind subvenționarea agriculturii, prin formularea și promovarea documentelor de poziții, înaintarea propunerilor și

agricultură, liberalizarea pieței petroliere, dezvoltarea pieței de creditare, etc. Împreună cu organizațiile partenere au fost elaborate scrisori și poziții comune, organizate întâlniri cu factori de decizie, precum și acțiuni de protest de amploare.

CONSOLIDAREA ȘI DEZVOLTAREA REȚELEI

Rețeaua AGROinform a devenit un actor important și de încredere în dialogul politic din sectorul agrar. Acest lucru se datorează non-apartenenței la orice partid politic, care contribuie substanțial la credibilitatea sporită atât a oficialilor guvernamentali, cât și a organizațiilor partenere. Prin urmare, consolidarea capacității instituționale și puterii de reprezentare prin creșterea numărului și a calității membrilor, este o prioritate strategică. Cele mai importante activități desfășurate în acest domeniu sunt: pregătirea profesională continuă a specialiștilor Federației, organizarea evenimentelor ce contribuie la consolidarea Rețelei și crearea spiritului de apartenență,

ASISTENȚĂ REȚELOR DE SOCIALIZARE A FEMEILOR DIN AGRICULTURĂ

Abilitarea femeilor antreprenoare și integrarea acestora în lanțul valoric agricol, este o exigență impusă de tendințele de dezvoltare și sporire a rolului antreprenoriatului feminin. Acest lucru este realizat de către Federație prin transpunerea oportunităților de socializare a femeilor antreprenoare și crearea legăturilor orizontale și verticale pe domenii specializate. Astfel, coordonarea activităților Rețelor de Socializare a

Femeilor antreprenoare din agricultură, este orientată spre interacțiune, schimb de idei, experiență și practici, acces la informație, instruire și servicii. Ne dorim ca femeile să crească din punct de vedere personal și profesional, să-și spo-

timii ani, câteva Forumuri regionale și naționale pentru consolidarea acestora.

ACTIVITATEA EDITORIALĂ

Din anul 2006 de când a fost lansat, Federația Agri-

afacerilor rurale. Publicația apare bilunar, în format A3, 16 pagini și are un tiraj de 3500 de exemplare. Ziarul este o sursă veridică de informații pentru agricultori care găsesc în paginile lui, informații utile despre afaceri în agricultură, is-

rească încrederea în forțele proprii, să fie încurajate și motivate să devină lidere și să participe activ la luarea deciziilor. Rețelele de Femei sunt în continuă dezvoltare, Federația organizând în ul-

cultorilor continuă editarea ziarului AgroMediaInform. Ziarul este o publicație periodică, tematică, apolitică, care reflectă obiectiv și în ansamblu, situația din agricultură și din domeniul

torii de succes, anunțuri de mică publicitate, cu ajutorul cărora pot să își comercializeze produsele agricole.

RELAȚII EXTERNE

În scopul afirmării pe plan extern, consolidarea imaginii Federației la nivel național și impulsionarea relațiilor cu autoritățile, AGROinform participă la diverse activități internaționale pentru consolidarea capacităților profesionale, dar și pentru realizarea proiectelor în comun. Pe parcursul ultimilor ani, Federația este membru la un șir de rețele internaționale și naționale în domeniul profesional.

PROBLEMELE PRODUCĂTORILOR DE FRUCTE SUNT NUMEROASE

Peste 100 de producători de fructe s-au întrunit în cadrul unei conferințe naționale, unde au punctat principalele probleme cu care se confruntă. Problema primordială a producerii fructelor în Moldova, o constituie lipsa surselor de apă pentru irigare. Această lipsă este amplificată de accesul dificil și birocratic la sursele deschise de apă pentru irigare și lipsa accesului la apele subterane datorită lipsei cadrului normativ necesar. Concluzia a fost formulată în cadrul Conferinței naționale „Oportunitățile și provocările pomiculturii moldovenești în contextul integrării în UE”, la care au participat peste 100 de producători de fructe.

Producătorii de fructe s-au mai plâns că nu au acces la servicii profesionale de consultanță și expertiză din motiv că instituțiile de cercetare-dezvoltare din țară sunt slab dezvoltate și, prin urmare, producătorii sunt nevoiți să testeze pe propriul risc noile tehnologii și să utilizeze mijloacele de producție fără analize ale solului, apei, plantei,

fructelor. Soluția ar fi crearea unui centru de cercetare-dezvoltare înzestrat cu laboratoare și cadre științifice capabile să ofere serviciile necesare. Agricultorii au mai menționat că înființarea plantațiilor noi cu soiuri de fructe cerute de piețele țintă, este îngreunată deoarece calitatea materialului săditor autohton este nesatisfăcătoare, con-

formitatea de soi nu este garantată, iar cel importat este foarte scump.

O altă problemă menționată este faptul că producătorii nu-și pot permite construcția căilor de acces spre infrastructura de producere și post-recoltare, apeducte, și cele de conectare la rețele de gaz și curent electric, fără de care este imposibil de a dezvolta o afacere pro-

fitabilă în sectorul fructelor. Pentru soluționarea acestei probleme, se propune ca statul și partenerii de dezvoltare să elaboreze strategii cu identificarea surselor financiare suficiente pentru dezvoltarea infrastructurii fizice și cea a serviciilor care ar sprijini dezvoltarea sectorului rural.

Diversificarea piețelor de desfacere, de asemenea, este

îngreunată de un șir de probleme. Cu unele țări, precum India, nu există încheiate acorduri de colaborare în domeniul fitosanitar, fapt ce constituie o barieră de netrecut la exportul de fructe spre această țară, iar analizele reziduurilor de pesticide, efectuate de laboratoarele autohtone nu însuflă încredere solicitată de clienții identificați pe piețe noi. Din acest motiv exportatorii moldoveni trebuie să efectueze aceste analize în laboratoare recunoscute din Europa. O altă problemă cu care se confruntă fermierii la diversificarea piețelor, este lipsa de cooperare dintre producători

și exportatori ceea ce nu le permite să iasă pe piețe noi cu oferte consolidate.

La fel, pomicultorii consideră că sistemul actual de subvenționare, nu le oferă certitudinea că vor putea accesa subvenții, deoarece mărimea fondului este mică, iar Regulamentul de alocare a acestor subvenții se schimbă de la an la an. Producătorii de fructe solicită mărirea fondului de subvenționare, determinarea pe cel puțin 3 ani a priorităților și măsurilor care vor fi subvenționate și trecerea la modelul de subvenționare a sectorului similar cu cel din UE.

PRODUCEREA DE POMUȘOARE ÎN MOLDOVA S-A TRIPLAT

Tehnologiile de producere, păstrare și accesul la piață a fermierilor pentru export, au fost principalele teme ale Conferinței „Pomușoarele Moldovei 2015. Starea actuală și perspectivele de dezvoltare”, care a avut loc la 10 decembrie. Conferința a fost organizată de către Proiectul „Acces la piață și îmbunătățirea productivității de pomușoare”, care are drept scop să faciliteze creșterea productivității și a veniturilor producătorilor de pomușoare din centrul și nordul R. Moldova, prin sporirea capacității de producere a fermierilor, acces la cunoștințe și tehnologii.

Conferința a fost dedicată producătorilor de pomușoare, producătorilor de material săditor, furnizorilor de produse de uz

pomușoare în Moldova s-a triplat în ultimii ani, iar în acest domeniu sunt antrenați peste 100 de mii de gospodării. Este un sector ce

a declarat Anatol Palade, directorul organizației care implementează proiectul.

Nicolae Olaru, vice-ministrul în exercițiu al Agriculturii și Industriei Alimentare, a menționat importanța acestui sector pentru viitorul fermierilor, îndeosebi a micilor fermieri. „Dezvoltarea sectorului culturilor de pomușoare este susținută de către Guvern. Fondul de subvenționare prevede sume considerabile pentru acest sector. Avem exemple frumoase în Republica Moldova care demonstrează un randament înalt al afacerilor în creșterea pomușoarelor”, a precizat viceministrul.

La eveniment au fost prezentate tehnologiile de producere a căpșunilor, zmeurei, coacăzei, agrișului, precum și a murelor, aroniei (scorș) și cătinei albe; metodele de protecție integrată împotriva bolilor și dăunătorilor; producerea pomușoarelor în câmp deschis și în câmp protejat; congelarea pomușoarelor, cele mai noi tehnologii de păstrare, împachetare și procesare a pomușoarelor și principalele căi de distribuție a producției de pomușoare în stare proas-

pătă, în stare congelată și procesată, etc.

În zonele de Centru și Nord ale țării, în special raioanele Ungheni, Călărași, Fălești, Telenești, Dondușeni, Soroca, Sângerei, Briceni, Nisporeni și Orhei, vor avea loc mai multe activități pentru producătorii de pomușoare. De menționat că suprafața totală plantată cu pomușoare a crescut de la 0,8 mii ha în 2013, la 2,7 mii ha în 2014, înregistrând o creștere de 300%, dintre care 85% a fost creșterea la gospodăriile populației. Recolta globală de pomușoare s-a majorat de la 1,1 mii tone în 2013, la 5,4 mii tone în 2014, înregistrând o creștere de aproape 500%, dintre care 89% a fost creșterea la gospodăriile populației.

TONE DE MIERE AȘTEAPTĂ SĂ FIE EXPORTATE

În acest an, apicultorii moldoveni au exportat în Uniunea Europeană (UE) mai puțină miere decât anul trecut, deoarece piața europeană este invadată de produse similare din Ucraina și Argentina. Acest fapt a determinat o reducere a prețurilor cu 30 la sută. Mierea de albine este unul dintre cele două produse de origine animalieră exportate de Republica Moldova în UE. După semnarea Acordului de Liber Schimb, volumul livrat pe piața din spațiul comunitar a crescut cu 300%, față de acum cinci ani. Dacă în 2010 în UE au fost exportate 200 de tone de miere, în 2014 vânzările au ajuns la aproximativ 2500 de tone. Anul acesta însă, vânzările au scăzut brusc, din cauza prețurilor mici de pe piața europeană.

Pe piața UE, prețurile au scăzut cu 30 la sută, din

cauza excesului de miere din Ucraina (25 de mii de tone) și Argentina (50 de mii de tone), care propun prețuri mult mai atractive, susține Ștefan Condrațiu, președintele Asociației Apicultorilor. Potrivit lui, apicultorii autohtoni au în depozite 2000 de tone de miere, destinate exportului, pe care nu o pot vinde, deoarece prețurile în UE sunt mai mici decât costurile de producție. „Agenții economici care făceau export nu pot să accepte prețuri sub nivelul de cost. În țară, prețul la achiziție s-a mărit cu 30-35 la sută și pe piața UE a scăzut”. Potrivit specialiștilor, pentru a se menține pe piața UE, producătorii de miere au nevoie de susținere din partea statului. Responsabili de la Ministerul Agriculturii promit că vor revedea politicile de subvenționare.

fitosanitar, procesatorilor, rețelelor de magazine, deținătorilor de depozite frigorifice, exportatorilor, intermediarilor, instituțiilor de stat și de învățământ cu profil agricol. „Producția de

poate asigura venituri înalte fermierilor moldoveni, cu condiția respectării tehnologiilor și cerințelor de certificare pentru a intra în comerțul organizat, cum ar fi rețelele de supermarket”,

ESTE NEVOIE DE PRODUSE CALITATIVE, PENTRU A AJUNGE PE PIAȚA UE

În maximum 7 ani, Republica Moldova ar putea atinge cotele de export oferite de UE pentru produsele agricole. Însă pentru ca acest lucru să se întâmple, trebuie să fie respectate standardele europene în ce privește calitatea și competitivitatea produselor agricole. Această este părerea mai multor cercetători de la Academia de Științe, care au elaborat câteva standarde naționale, armonizate legislației europene.

Potrivit academicianului Boris Găină, cotele negociate în cadrul Acordului de Liber Schimb la exportul unor fructe moldovenești, după ce Federația Rusă a impus embargo fructelor și legumelor moldovenești, ar putea fi ușor atinse de țara noastră. De asemenea și produsele vinicole ar putea fi exportate cu mai mult succes în UE, spun cercetătorii. Pentru a putea, însă, exporta mai multe produse agricole trebuie, în primul rând, să asigurăm calitatea, spun academicienii.

Vavil Caragia, șeful Laboratorului Institutului de Horticultură și tehnologii Alimentare, după 4 ani de cercetări științifice în domeniul produselor agroalimentare, a elaborat în acest an 5 standarde naționale în

domeniul prelucrării laptei, fructelor legumelor și cărnii. Acestea sunt armonizate la legislația europeană. Cercetătorul susține că dacă producătorii agricoli vor respecta standardele, acestea vor asigura o calitate înaltă a produselor pentru a putea fi exportate în UE.

De asemenea, Mariana Rufa, directorul executiv al Asociației Businessului European (EBA) Moldova, a declarat recent în cadrul conferinței „Siguranță alimentară îmbunătățită: crearea oportunităților pentru afaceri”, că producătorii care dețin o certificare internațională devin mai credibili în fața unui partener din UE.

Mariana Rufa susține că „în contextul accesului mărfurilor pe piața UE, stan-

dardele de calitate și tot ce ține de procesul de management, procesul de producere, ceea ce în final confirmă calitatea produsului, este de fapt un pașaport pentru produsul din R. Moldova. Acel producător care deține un certificat internațional devine mai credibil în fața unui partener din UE. Sperăm ca agenții economici vor colecta informația necesară și vor aplica la aceste companii pentru a obține certificatele internaționale”, a spus Rufa.

Potrivit spuselor sale, agenții economici din Moldova sunt liberi să aleagă compania de certificare dorită. În Moldova sunt prezente câte-

va companii internaționale de acest gen, unde agenții economici pot depune documentele. Un exemplu ar fi compania SGS – Certifiacation din Elveția, care eliberează certificatul GlobalGAP în domeniul agriculturii. Procedura de eliberare a certificatului internațional poate dura până la 3 ani. „Agentul economic trebuie să întrunească toate condițiile necesare, cum ar fi îmbunătățirea managementului, perfecționarea procesului de producere etc. La rândul său compania întreprinde și ea un rând de măsuri, cum ar fi verificarea solului, a puieților plantați, modul de irigare”, a spus Rufa.

Ana-Maria Mihăescu, managerul regional pentru UE și Republica Moldova din cadrul Corporației Financiare Internaționale (CFI), a menționat că exporturile Republicii Moldova către UE au crescut considerabil în acest an, iar climatul investițional din țara noastră are bazele bine formate. „În R. Moldova ca și în regiune, CFI este cunoscută pentru investițiile sale în agricultură, sector pe care îl considerăm primordial pentru perspectivele de creștere economică a țării, unde agricultura contribuie cu peste 20% la PIB. Prin mai multe seminări și activități, vrem

să îmbunătățim climatul investițional și să sprijinim agricultura R. Moldova să devină una sustenabilă sau cu un acces mai ridicat pe piețele europene și alte piețe internaționale”, a spus Mihăescu.

Amintim aici că în luna august 2014, în mod excepțional, UE a decis să dubleze contingentele de export fără taxe vamale negociate în Acordul de Comerț Liber, Aprofundat și Cuprinzător. Astfel pentru mere, de la 40 de mii de tone la 80 de mii, pentru prune de la 10 de mii de tone la 20 de mii de tone, iar pentru struguri, de la 10 de mii de tone la 20 de mii de tone.

RĂMÂN DOUĂ LEGI NEADOPTATE DIN PACHETUL AGRICOL

Parlamentul a adoptat într-o ședință de la începutul lunii decembrie, încă două legi din pachetul agricol. Legile adoptate se referă la: metodologia nouă de calcul a produselor petroliere și la comerțul produselor ușor alterabile. Mai rămân două proiecte de legi din pachetul agricol, dar pentru adoptarea lor trebuie investit un guvern nou.

Prin adoptarea primului proiect de lege s-a schimbat metodologia de calcul al produselor petroliere în așa fel încât să se ia la bază prețul de pe bursa internațională. Fermierii vor avea dreptul să importe pentru necesitățile lor produse petroliere fără

condiții speciale de licențiere. Președintele Parlamentului, Andrian Candu, a comunicat după ședința Parlamentului că din pachetul agricol au mai rămas două proiecte de legi, unul privind creditul agricol și altul se referă la scutirea impozitului pe venit a agricultorilor. Pentru adoptarea lor este nevoie de avizul Guvernului, dar un Guvern aflat în demisie nu poate aviza aceste proiecte de legi. „A doua lege votată se

referă la legislația comerțului, prin care se stabilește un termen de 30 de zile în care unitățile comerciale se obligă să achite producătorilor agricoli pentru produsele lactate și cele perisabile. În așa fel, odată cu intrarea în vigoare a acestor legi, vom avea o altă situație pe piața produselor petroliere. Practic, pachetul agricol este deja aprobat, cu excepția doar acelor legi legate de impozitul pe venit”, a spus speakerul.

ÎN MOLDOVA VA FI CREAT UN REGISTRU VITIVINICOL

Prin crearea Registrului Vitivinicol (RVV), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Oficiul Național al Viei și Vinului (ONVV), intenționează să asigure condițiile favorabile pentru a spori calitatea materiei prime și a vinului îmbuteliat, măbind astfel competitivitatea acestor produse pe piața internă și externă.

Dumitru Munteanu, directorul Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV), susține că Registrul Vitivinicol va introduce un sistem de trasabilitate coerent, care va asigura transparența întregului proces tehnologic, de la struguri marfă până la distribuirea produsului finit, ceea ce constituie o condiție a piețelor de desfacere regionale și globale. „Mai mult, cu ajutorul Registrului Vitivinicol va fi garantată autenticitatea produselor vitivinicole, inclusiv a produselor cu Indicație Geografică Protejată și Denumire de Origine Protejată (IGP/DOP), precum și alinierea la practicile relevante din comerțul internațional”.

Potrivit lui Sergiu Botezatu, manager de proiecte USAID, prin crearea și pu-

nerea în funcțiune a Registrului Vitivinicol, viticultorii vor avea șanse mai mari de a încheia contracte ferme de desfacere cu procesatorii și exportatorii, vor avea posibilitatea de a stabili prețurile la produsele viticole și vinicole în interesul producătorilor, precum și vor putea să-și optimizeze costurile pe termen lung.

Registrul Vitivinicol va fi destinat tuturor viticultorilor și vinificatorilor, care dețin parcele viticole de producție-marfă mai mari de 0,15 ha cu soiuri de struguri pentru vin, cu soiuri de struguri pentru masă, destinate pentru producerea coardelor altoi (plantații altoi) și producerea coardelor portaltoi (plantații portaltoi). Astfel, RVV va conține înscrise toate informațiile despre unitățile vinicole de

pe întreg teritoriul Republicii Moldova, care desfășoară activități de fabricare, stocare și comercializare cu ridicata a vinurilor, a produselor obținute pe bază de must și vin.

Petr Vaculik, lider de proiect din cadrul Institutului Central de Testare în Agricultură, Cehia spune că Registrul Vitivinicol care urmează să fie creat în Republica Moldova, va oferi condițiile favorabile în industria vitivinicolă pentru a spori calitatea Vinului Moldovei, măbind astfel competitivitatea acestuia pe piețele externe. „În Cehia, după un deceniu de funcționare a unui registru similar, vinurile produse de vinificatorii locali și-au mărit credibilitatea de piață și chiar și-au găsit noi piețe de desfacere. Acum vinificatorii cehi se bucură de toate avantajele oferite de un astfel de program IT, deși, inițial erau sceptici în această privință. Prin in-

termediul Registrului Vitivinicol, relațiile economice dintre Republica Moldova și Cehia vor fi intensificate, iar pentru vinificatorii moldoveni vor exista mai multe posibilități de comercializare a produselor”, mai spune acesta.

REGISTRUL – OBLIGATORIU

Informațiile solicitate a fi înregistrate în RVV sunt cele referitoare la amplasarea parcelei vinicole, suprafața acesteia, precum și vinăria unde se procesează strugurii. Elaborarea programului IT pentru registru, ce constituie prima parte a proiectului, se va desfășura în perioada decembrie 2015 - decembrie 2016 și va fi implementată de către o companie cehă. Reprezentantul companiei cehă, Jan Hrádek, a declarat că în Programul IT urmează să se regăsească toate informa-

țiile referitoare la parcelele vitivinicole, vinificatori, vinuri, taxe achitate, mai pe scurt, acesta va introduce un sistem de trasabilitate a întregului proces de producere a vinului. „Registrul Vitivinicol este conceput ca fiind o aplicație web, care poate fi accesată prin intermediul browserelor, ceea ce le va permite viticultorilor și vinificatorilor să depună toate informațiile solicitate prin intermediul unei declarații electronice”.

De la începutul lunii decembrie curent, proprietarii de parcele viticole și companiile vitivinicole din

Moldova, beneficiază de asistență gratuită pentru înregistrarea în RVV. Înregistrarea viticultorilor și vinificatorilor în Registrul Vitivinicol va fi obligatorie, excepție făcând agricultorii care utilizează strugurii doar pentru consum propriu, fără a-i comercializa. Cei care nu se vor înscrie în Registrul Vitivinicol, riscă să le fie aplicate sancțiuni administrative, să nu poată obține orice tip de subvenții din fondurile subvenționării de stat și chiar să fie în imposibilitate de a-și comercializa strugurii destinați fabricării vinurilor.

Perioada de implementare a proiectului RVV va fi de 24 de luni, urmând să se încheie în ianuarie 2017. Implementarea acestuia va costa peste un milion de dolari, iar banii pentru realizare sunt oferiți de Agenția Cehă pentru Dezvoltare (CzDA) și USAID.

A. R.

O NOUĂ FABRICĂ DE PRODUCERE A BIOGAZULUI

În cadrul unei întreprinderi care se ocupă de creșterea și exportul bovinelor, va fi construită o nouă fabrică de biogaz. Proiectul va fi realizat grație unui investitor din Uniunea Europeană. O companie din satul Rădoia, r. Sângerei va construi în 2016, a doua ca mărime fabrică de biogaz, care va funcționa pe baza deșeurilor animale.

„Odată ce ne va permite timpul, vom începe construcția fabricii de biogaz cu capacitatea de un MWh, pe teritoriul fermei de bovine. Astfel, din ejecțiile animale și siloz de porumb vom produce biogaz, care va fi transformat în

energie electrică și termică. Ideea proiectului a apărut chiar în momentul creării fermei de bovine, cu aproximativ 3-4 ani în urmă. Odată cu creșterea numărului de animale, am luat decizia definitivă de a implementa acest proiect”,

a declarat Ion Mereacre, administrator la compania în cauză.

Fabrica de biogaz a întreprinderii va avea o putere de producere de un MW. În rețeaua electrică vor fi livrate aproximativ 8.200.000 kWh. Grație

acestui proiect vor fi create 12 locuri noi de muncă.

„Am efectuat vizite de studiu în Germania, Italia, Austria și Olanda, pentru a studia mai detaliat cele mai noi tehnologii aplicate în producerea biogazului. Fiecare țară are tehnologia ei, dar noi am ales-o pe cea din Germania, care este printre cele mai scumpe, dar și cele mai sigure”, remarcă Ion Mereacre.

Valoarea investiției este de 3 milioane de euro, din care circa 30% este contribuția întreprinderii. Perioada de recuperare a investiției este de 7-10 ani, în funcție de tariful care va fi oferit de ANRE. Consumul propriu de energia electrică

va fi de aproximativ 10%, iar restul va fi livrat în rețea. Energia termică produsă va fi utilizată integral în cadrul întreprinderii. „După finisarea construcției fabricii de biogaz preconizăm să majorăm capacitatea fermei, fapt ce ne va permite reducerea ponderii silozului, care este utilizat în procesul de producere al biogazului. În Europa utilizarea silozului începe să fie limitată la 20%, din masa totală utilizată în producerea biogazului. Noi anticipăm acest lucru, prin majorarea numărului de bovine”, afirmă administratorul.

Recent întreprinderea a găsit finanțatori interesați de construcția fabricii. Este

vorba de o companie din UE. „Negocierile cu investitorii au durat un an, fiindcă majoritatea doresc să-și asigure investiția. Totuși, proiectul nostru le-a părut foarte atractiv, precum și faptul că în țara noastră nu există o concurență în acest tip de afaceri”, susține acesta. Antreprenorul mai spune că odată ce va începe alocarea banilor de la investitor va încerca să aplice pentru proiecte de grant.

PROIECTUL ACED SE APROPIE DE FINAL

Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), un program de dezvoltare agricolă cu durata de cinci ani, finanțat în comun de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Corporația Provocările Mileniului (MCC), se apropie de final. Zilele trecute, în cadrul unei recepții, au fost prezentate succesele și rezultatele principale cu prilejul finalizării proiectului.

La evenimentul de final de proiect, au participat companiile care au beneficiat de program, reprezentanții ambasadelor și donatorilor străini și echipa ACED, care au trecut în revistă realizările înregistrate pe parcursul celor cinci ani de susținere oferită sectorului agricol de către poporul american. În cinci ani de activitate, proiectul agricol al USAID a ajutat producătorii moldoveni să expună produsele la 18 târguri și expoziții internaționale, în Europa și Asia – inclusiv țările din regiunea Golfului. Participarea producătorilor autohtoni la aceste activități, a rezultat în exporturi de pro-

ducție agricolă în valoare de 26 milioane dolari SUA.

ACED a desfășurat și un program intensiv de asistență tehnică și instruire pentru fermierii și procesatorii de produse agricole din Moldova, care le-a permis să investească suplimentar 15 milioane de dolari SUA în capacități de producție și post-recoltare. Peste 7 000 de agricultori moldoveni au beneficiat de programul de instruire al ACED. Circa 3 000 fermieri au adoptat noi tehnici de producere și post-recoltare, care le-au permis să mărească productivitatea și calitatea produselor pe piețele de export.

SPRIJIN SUBSTANȚIAL PENTRU AGRICULTORI

În discursul său, Ambasadorul SUA în Moldova James Pettit, a specificat că proiectul este unul dintre cele mai reușite exemple ale asistenței americane pentru poporul Moldovei. Ministrul în exercițiu al Agriculturii și Industriei Alimentare, Ion Sula, care a participat la ce-

remonia de finalizare a Proiectului, a declarat că ACED a impulsat elaborarea politicilor în domeniul agriculturii și a determinat ridicarea nivelului de competitivitate a produselor agroalimentare moldovenesti, modernizarea sectorului agricol și susținerea agriculturii cu valoare adăugată înaltă. Ministrul a menționat aportul ACED în promovarea produselor agroalimentare moldovenesti pe piețele internaționale.

„Datorită proiectului ACED am putut să aducem în

Republica Moldova exemple de bună organizare a fermierilor, de bună organizare a asociațiilor producătorilor agricoli. Am avut posibilitatea să ajustăm legislația la standardele internaționale. Un suport deosebit a fost acordat Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în instruirea inspectorilor fitosanitari din țară. Laboratorul fitosanitar din cadrul întreprinderii de stat „Centrul de Carantină, Identificare, Expertize de arbitraj și Dezinfecție a producției” a fost echipat în întregime cu utilaj de laborator de ultima generație. Vreau să menționez că până la sfârșitul anului 2015, laboratorul urmează să fie acreditat la standardul ISO 17025, devenind astfel unicul laborator fitosanitar acreditat internațional nu doar din Moldova, ci din întreg spațiul CSI (cu excepția țărilor baltice)”, a declarat Ion Sula.

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare a adus mulțumiri și a dat asigurări că fiecare cent oferit din partea poporului american deja își are roadele în realizările producătorilor agricoli din

Moldova. Ion Sula a precizat că rezultatele obținute pe parcursul celor 5 ani de implementare a proiectului ACED, urmează a fi multipliccate pe tot teritoriul țării.

În cadrul evenimentului, au fost expuse produsele și serviciile a 15 întreprinderi, care astfel și-au împărtășit experiența de colaborare cu ACED. În total, la eveniment au participat peste 250 de persoane. Proiectul USAID Competitivitatea Agricolă va fi finalizat în martie 2016, iar Guvernul SUA se angajează să continue susținerea pentru agricultura Moldovei, cu scopul de a spori nivelul de competitivitate a acestui sector.

Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) este un program cu o durată prevăzută de 5 ani. Obiectivul principal al acestui proiect constă în sporirea succesorilor sectorului agricol moldovenesc în producerea și comercializarea produselor cu valoare adăugată înaltă. Programul este constituit din patru componente de bază: dezvoltarea relațiilor de piață, instruire în procesele de producție, asistență tehnică și mediul de afaceri.

VINURI CU INDICAȚII GEOGRAFICE PROTEJATE

Vinificatorii din Moldova se vor înarma cu experiența colegilor din Austria, Italia și România pentru fabricarea produselor vitivinicole cu indicații geografice protejate. Despre aceasta a declarat directorul Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV), Dumitru Munteanu, în cadrul seminarului de diseminare a bunurilor practice din țările UE. El a amintit că vinificatorii trebuie să dispună de asemenea producție până la sfârșitul anului. „Oficiul a considerat necesar de a organiza încă odată seminarul pentru a familiariza vinificatorii cu importanța și necesitatea acestui sistem de producere, care va contribui la generarea valorii adăugate a produselor realizate”, a menționat el.

Directorul Proiectului de competitivitate al USAID, Diana Lazăr, a spus că proiectul își propune să pro-

moveze implementarea sistemului calității și creșterea valorii adăugate. „Scopul proiectului este de a ajuta producătorii din Moldova să devină mai competitivi pe piețele din Europa, deoarece Moldova s-a plasat de locul 82 din 144 din indexul global la acest capitol. Proiectul este orientat spre creșterea productivității și îmbunătățirea calității, dezvoltarea parteneriatelor de afaceri pentru a spori vânzările și dialogul public-privat. Proiectul va dura cinci ani, având un buget de \$21,8 mil., din care \$5 mil. sunt grant”, a menționat ea. Potrivit spuselor sale, vinificatorii care doresc să producă vinuri de calitate și să-l exporte pe piețe europene și din Occident, în cadrul proiectului vor beneficia de ajutorul experților străini, de servicii de laborator, analiză a calității vinurilor și vor putea participa la traininguri.

VIZITĂ DE STUDIU ÎN TURCIA

Agenția Turciei pentru Dezvoltare (TIKA) a organizat în cadrul proiectului „Siguranța produselor alimentare și viața în țările din Europa de Est și Balcani”, o călătorie a unui grup de crescători de capre și oi din Moldova în Turcia. Potrivit responsabililor din cadrul Oficiului de coordonare al programelor TIKA în Moldova, experții în domeniul creșterii ovinelor și caprinelor au avut un șir de întâlniri și vizite în Ankara, Antalya și Izmir, cu scopul de a se familiariza cu experiența colegilor din Turcia, studiind structura asociațiilor de producători, baza tehnică și practica utilizată în ramura dată.

Reprezentanții delegației din Moldova au vizitat în Antalya a IV-a Expoziție internațională a industriei produselor lactate și creșterii animalelor, unde au

avut ocazia să se întâlnească cu reprezentanții Asociației centrale a crescătorilor de caprine și ovine din Turcia. În cadrul programului în Moldova, de asemenea, se planifică realizarea proiectelor privind crearea modelelor de dezvoltare a agriculturii, suportul restructurării asociațiilor agricole, creșterea

raselor înalt productive, precum și proiecte care vizează extinderea surselor de venit și asigurarea locurilor de muncă în zonele rurale. TIKA funcționează în Republica Moldova din anul 1994 și a realizat în țară sute de proiecte cu o investiție totală aproximativă de 30 de mil. de euro

RESPECTAREA LEGISLAȚIEI MUNCII ESTE IMPORTANTĂ

„O zi de vară hrănește un an”. Acest adevăr din zicală oglindește mai multe calități și trăsături ale caracterului oamenilor muncii de la sate, care văd în munca de zi cu zi și în roadele ei, rostul existenței. Dragostea de glie, pe de o parte, iar pe de altă parte - condițiile climaterice și cerințele tehnologice, impun agricultorilor necesitatea de a munci suplimentar, chiar și în zile de odihnă. Așa-i firea oamenilor harnici...

Noțiunile „timp de muncă” și „timp de odihnă”, fac parte din criterii fundamentale ale relațiilor de muncă. Legislația din domeniu tratează clar și concret condițiile ce urmează a fi respectate de către patroni și salariați, în ce privește timpul de muncă și cel de odihnă. De menționat, că printre convențiile Organizației Internaționale a Muncii, ratificate de Republica Moldova, se numără și Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.47 cu privire la reducerea timpului de muncă până la patruzeci de ore pe săptămână, adoptată la Geneva la 22.06.1935, și ratificată prin Hotărârea Parlamentului R. Moldova nr. 1330 - XIII din 26.09.1997. Convenția stabilește durata săptămânii de lucru de 40 de ore și obligă statul să întreprindă măsuri corespunzătoare în vederea realizării acestui deziderat.

În raporturile de muncă, instituite la noi în țară, părțile parteneriatului social se conduc, la caz, de prevederile Titlului IV din Codului Muncii, ale Convenției colective (nivel național) nr. 2 din 09.07.2004 „Timpul de muncă și timpul de odihnă” și ale altor acte legislative și normative, ce țin de activități deosebite. În virtutea documentelor menționate, pornind de la durata normală a timpului de muncă de 40 de ore pe săptămână, angajatorii, indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică, sunt obligați să aplice săptămâna de lucru de 5 zile, cu durata muncii de 8 ore

pe zi și 2 zile de repaus, una din ele fiind duminica.

ANUMITE EXCEPȚII PENTRU AGRICULTURĂ

Dat fiind faptul, că în agricultură fenomenele climaterice adeseori impun riscuri, evitarea căroră necesită un regim de muncă specific, legislația muncii permite alte feluri de repartizare a timpului de muncă: aplicarea săptămânii de lucru de 6 zile cu o zi de repaus, durata zilei de muncă fiind de 7 ore în primele 5 zile și de 5 ore în ziua a șasea. Pentru îndeplinirea unor condiții tehnologice deosebite, dar și în alte cazuri, timpul de muncă poate fi repartizat în alt mod: folosind săptămâna de lucru de 4 zile cu durata muncii de 10 ore pe zi și 3 zile de repaus, sau a regimului de lucru săptămânal de 4 zile și jumătate cu durata muncii de 9 ore în primele 4 zile și de 4 ore în ziua a cincea, cu 2 zile și jumătate de repaus.

Durata zilnică maximă a timpului de muncă nu poate depăși 10 ore. Pentru anumite genuri de activitate sau profesii, poate fi stabilită, în limita normelor legale, o durată zilnică a timpului de muncă de 12 ore, urmată de o perioadă de repaus de cel puțin 24 de ore. La necesitate, printr-un acord scris cu salariații, angajatorul poate stabili programe individualizate de muncă, cu un regim flexibil al timpului de muncă. Posibilitatea aceasta trebuie să fie prevăzută de regulamentul intern al unității, sau de contractul colectiv, ori de cele individuale de muncă.

Uneori, la executarea lucrărilor cu un caracter deosebit, ziua de muncă poate fi segmentată, cu condiția ca durata totală a timpului de muncă să nu fie mai mare decât durata

zilnică normală a timpului de muncă. Tipul săptămânii de lucru, timpul începerii și încheierii lucrului, durata schimbului (în cazul muncii în schimburi), întreruperile, alternarea zilelor lucrătoare și nelucrătoare se stabilesc prin regulamentul intern al întreprinderii și pot fi clauze ale contractului colectiv sau individual de muncă. Unii lucrători, în dependență de vârstă, de starea sănătății și de condițiile de muncă, beneficiază de o durată redusă a timpului de muncă. Aceștia sunt: salariații minori, care vor munci 24 ore pe săptămână, dacă au vârsta între 15 - 16 ani. Cei în vârstă de 16 - 18 ani nu vor munci mai mult de 35 ore de muncă pe săptămână. Norma de 35 ore de muncă pe săptămână este stabilită și pentru unii angajați - invalizi (în baza actului medical).

CE ÎNSEAMNĂ TIMP DE MUNCĂ

Vorbind despre timpul de muncă, consider necesar să evidențiez care este timpul inclus în această categorie. Conform actelor legale susmenționate, durata normală a timpului de muncă (deci plătit) include: pregătirea locului de muncă pentru începerea activității; îndeplinirea obligațiilor de muncă; refacerea capacității de muncă în timpul programului de muncă în legătură cu condițiile climaterice deosebite, eforturi fizice și alți factori, stabiliți în actele normative ale întreprinderii, în contractul colectiv sau în contractele individuale de muncă; timpul staționării în așteptarea dispoziției despre începutul activității; timpul aflării la întreprindere (de fapt la dispoziția angajatorului) în cazul deplasării organizate la locul de muncă; timpul destinat igienei personale în cazul muncilor insalubre, cu durata stabilită în regulamentul intern al unității sau în contractul colectiv de muncă; timpul destinat îmbrăcării și dezbrăcării echipamentului individual de protecție, cu durata stabilită în regulamentul intern al unității sau în contractul colectiv de muncă. În dependență de specificul muncii prestate, angajatorul și salariații pot conveni

în contractul colectiv de muncă și la alte perioade de timp, care vor fi incluse în durata normală a timpului de muncă. De remarcat, că angajatorul este obligat să acorde femeilor însărcinate timp liber pentru trecerea examenelor medicale pre-natale, care se include în timpul de muncă.

Referindu-mă la durata zilei de muncă, menționez prevederile Codului Muncii de a reduce cu cel puțin o oră ziua de muncă în ajunul zilelor de sărbătoare oficiale. Tot cu o oră se cuvine a fi redusă durata muncii de noapte (între orele 22.00 și 06.00). Aceste reduceri sunt aplicate în cazul când durata zilei de muncă sau a schimbului, nu este mai mică de 8 ore.

CÂND NE ODIHNIM?!

Timpul de odihnă include pauzele de masă, pauzele pentru odihnă și refacere a capacității de muncă, repausul săptămânal și zilele de sărbătoare nelucrătoare. Durata pauzei pentru masă se stabilește prin regulamentul de ordine interioară a unității. Codul Muncii

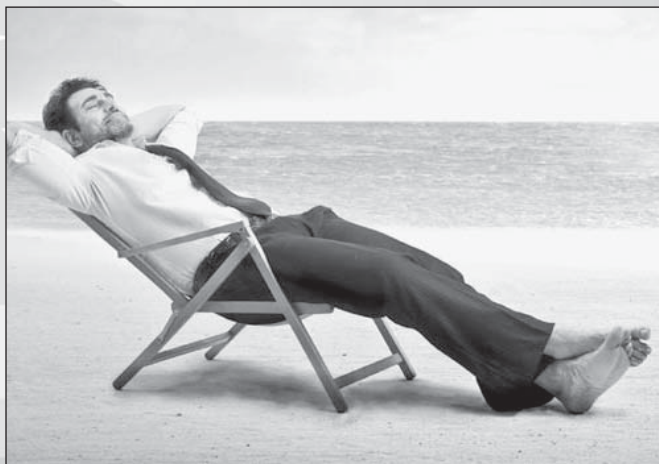
2 din 09.07.2004 „Timpul de muncă și timpul de odihnă” prescrie respectarea, la caz, a regimului acordării pauzei de masă: în cazul duratei zilnice a timpului de muncă de 6 - 10 ore, la mijlocul programului; în cazul duratei zilnice a timpului de muncă de 12 ore - după fiecare 4 ore de muncă; în cazul duratei zilnice a timpului de muncă mai mică de 6 ore - la decizia unității. Pauzele pentru odihnă și refacere a capacității de muncă, condiționate de tehnologia de producție sau de condițiile climaterice nefavorabile, se stabilesc cu o durată de cel puțin 10 minute la fiecare 2 ore.

Despre durata repausului săptămânal am indicat mai sus. Rămâne de subliniat că angajatorul este obligat să asigure acordarea sistematică a acestuia tuturor salariaților. În cazul în care un repaus simultan pentru toți lucrătorii în zilele de sâmbătă și duminică este imposibil și ar prejudicia funcționarea normală a întreprinderii, repausul săptămânal poate fi acordat și în alte zile, stabilite prin contractul colectiv de muncă sau prin regulamen-

zibile, nu se poate acorda repausul săptămânal în ziua de duminică, salariații vor beneficia de două zile libere în cursul săptămânii și de un spor la salariu, stabilit prin contractul colectiv de muncă, sau cel individual de muncă. Noi, cetățenii Republicii Moldova onorăm unsprezece sărbători oficiale, cunoscute de toți, cu o durată totală de 13 zile calendaristice, cu plata salariului mediu (pentru salariații care sunt remunerați în acord sau pe unitate de timp - oră sau zi). În cazul în care zilele de sărbătoare nelucrătoare coincid cu zilele de repaus săptămânal, salariul mediu pentru aceste zile nu se menține.

În viața fiecăruia dintre noi au loc solemnități și evenimente familiale importante, vesele sau triste, pentru care, în virtutea art.11 din Convenția colectivă (nivel național) nr. 2 din 09.07.2004 „Timpul de muncă și timpul de odihnă”, suntem în drept să beneficiem de scurte concedii suplimentare plătite, exprimate în zile lucrătoare. Acestea au următoarea durată: căsătoria salariatului - 3 zile; căsătoria copilului salariatului - 1 zi; înfierea copilului - 1 zi; decesul părinților, socriilor, soțului (soției), copilului - 3 zile; decesul fratelui/surorii ori bunicului/bunicii - 1 zi; părinților care au copii în clasele I și II - 1 zi la începutul anului școlar și 1 zi la sfârșitul anului școlar; încorporarea în rândurile Armatei Naționale a membrului familiei - 1 zi. Aceste concedii se acordă strict în timpul evenimentului și nu pot fi transferate în altă perioadă.

Veaceslav CIOLACU,
șef al Inspecției muncii,
Hâncești

prevede că, în cadrul programului zilnic, pauza de masă nu poate fi mai mică de 30 minute. Convenția colectivă (nivel național) nr.

tul intern al unității, cu condiția ca una din zilele libere să fie duminică. Dacă, datorită specificului muncii, sau unor condiții improvi-

PRINCIPALELE LUCRĂRI AGRICOLE

ÎN PERIOADA RECE

Luna Decembrie este cea care încheie anul și începe iarna. În fermă și pe câmp activitățile sunt limitate din cauza frigului, astfel că fermierii pregătesc în această lună animalele și culturile care pot fi protejate pentru hibernare.

CULTURI DE CÂMP:

- Dacă timpul este prielnic, se efectuează arături adânci pe suprafețele neînsămânțate;
- Se elimină apa de pe terenurile mai joase;
- Se face verificarea sistematică a viabilității plantelor la cerealierele de toamnă;
- Se aplică îngrășămintele minerale pe bază de fosfor și potasiu la culturile de toamnă semănate în epoca optimă;
- Dacă arăturile nu au fost făcute în toamnă, tot acum se transportă gunoiul în câmp, se face împrăștierea lui și încorporarea sub brazdă;
- Se încorporează mai adânc, până la 30 cm, pe terenurile ușoare (nisipoase) și în zonele secetoase și mai puțin adânc, până la 18- 25 cm pe terenurile grele, reci și în regiuni umede;
- Gunoiul se folosește cu precădere pe solurile sărace în humus, pe cele nestructurate sau cu structură degradată, pe cele grele (argiloase) pe care le afânează, pe cele ușoare (nisipoase) la care le îmbunătățește caracteristicile de reținere a apei;
- Fertilizarea cu gunoi de grajd se recomandă a fi făcută de către fermierii care cunosc carențele pământului pe care îl lucrează, deci efectuează periodic analize de sol. Atenție: Nu se aplică gunoi în perioada cuprinsă între apariția primului și ultimului îngheț;
- Eficiența gunoiului de grajd este mai mare dacă se completează prin amestec cu îngrășăminte minerale, în special cu cele fosfatice. Aceasta permite și reducerea normelor de aplicare, fără ca sporul de producție să scadă;
- Nu trebuie neglijat nici controlul grăului supus păstrării, prin introducerea mâinii până atinge baza vracului de boabe. Acest control este efectuat în cazul în care fermierul nu dispune de siloz, unde aerisirea se face automat;
- Dacă se semnalează ușoare procese de încălzire, în zilele reci și uscate se procedează la vânturarea grămezilor de boabe. Aceasta se face cu lopeți de lemn iar boabele astfel răcite se vor păstra bine până în vara următoare.

APICULTURĂ:

- Se face supravegherea și controlul modului cum iernează familiile de albine o data la 2-3 săptămâni, prin controale auditive (ascultare) pentru perceperea și interpretarea zumzetului albinelor și aprecierea resturilor găsire (pe foaia de control a stupului sau în urma preluării cu ajutorul unei sârme îndoită în unghi drept);
- Intervențiile în stup se vor face în spații încălzite numai atunci când se constată lipsa rezervelor de hrană, îmbolnăvire sau alte stări anormale care nu pot fi înlăturate în condiții de stupină;
- Mortalitatea exagerată în urma analizei

foii de control, arată faptul că familia de albine fie a iernat cu prea multe albine vârstnice, fie ca urmare a uzurii organismului cauzată de boală;

- Prezența albinelor mucegăite, umede arată că în stup există o ventilație precară;
- Albinele cu abdomenul umflat și petele de diaree la urdiniș sau pe scândura de zbor, arată că în stup sunt provizii de calitate proastă sau condițiile de iernare sunt nefavorabile, neliniștind albinele și sporind consumul de hrană. Această situație poate crea premiza apariției noșmozei;
- Se face prevenirea deranjării și neliniștirii albinelor de păsări de curte, ciocănitori, pițigoi;
- Înlesnirea și supravegherea unor zboruri spontane de curățire ale albinelor în ferestrele calde ale lunii (când temperatura depășește 13-14°C) după ce vatra a fost curățită de zăpadă și albina moartă de la urdiniș a fost îndepărtată, pot fi ridicate capacele și salteluțele stupilor pentru ca razele soarelui să încălzească direct podișoarele. În limita posibilităților stupii umbriți pot fi mutați în locuri însorite;
- Îndepărtarea fără zgomot a zăpezii și a gheții formate pe scândurelele de zbor și pe capacele stupilor;
- Se protejează stupina contra curenților reci de aer prin perdele, garduri realizate din diverse materiale anterior.

ZOOTEHNIE:

- Se aplică măsurile sanitar – veterinar prevăzute pentru această lună;
- Se face mișcarea zilnică a animalelor când timpul o permite;
- Se fac verificări la adăposturile pentru stabulație din timpul iernii;
- Trebuie să se aibă în vedere ca sub nicio formă să nu plouă sau ningă pe animale. Curenții de aer nu trebuie să depășească 1m/s. Este foarte important acest aspect și astfel sunt evitate și îmbolnăvirile care pot duce la pierderi enorme;
- Lumina este un factor extrem de important, având în vedere că influențează, prin lipsă, funcționarea glandei tiroide a animalelor, putând favoriza depunerea excesivă a grăsimii. Iluminarea adăposturilor se face natural, prin intermediul radiațiilor solare sau artificial cu ajutorul lămpilor incandescente.
- Se supraveghează evoluția gestației la ovine.

LEGUMICULTURĂ:

- Se îndepărtează frunzele îngălbenite ale plantelor gen: varză, conopidă, gulie, deoarece acestea pot adăposti boli și dăunători;
- Se întocmește planul de culturi;
- Se adună resturile vegetale într-un spațiu pentru compostare, devenind astfel un îngrășământ organic prețios pentru recolta următoare;
- Se realizează ultimele arături imediat ce culturile de legume din câmp sunt recoltate;
- Se continuă semănăturile pentru salată, ridichii de lună (soiuri de toamnă-iarnă) în câmp;
- Se colectează și se etichetează semințele pentru anul viitor. Tot acum se aleg și

soiurile sau hibrizii care vor fi folosiți în cultura următoare;

- Se face controlul silozurilor de legume care la nevoie se sortează.

VITICULTURĂ:

- În sol se încorporează îngrășămintele cu fosfor și potasiu;
- Se încheie lucrările de protejare a buturilor contra gerurilor.

POMICULTURĂ:

- Se poate efectua primul tratament de iarnă;
- După recoltarea ultimelor fructe, se adună fructele stricate rămase pe pomi sau sub pomi, deoarece reprezintă o sursă de infecție pentru recolta anului următor;
- Se protejează pomii fructiferi împotriva rozătoarelor;
- Iarna se pot aplica îngrășăminte chimice ce asigură nutriția pomilor și duc la obținerea unor cantități de fructe de foarte bună calitate. Se pot aplica îngrășăminte cu fosfor, calciu, potasiu și azot;
- În perioadele când se înregistrează temperaturi pozitive se pot aplica tratamente chimice de combatere a bolilor rezistente și a dăunătorilor. Se pot aplica tratamente cu produse pe bază de cupru cu concentrații de până la 5%;
- De asemenea, când sunt temperaturi mai mari de 0°C se poate aplica un tratament pentru insecticide;
- Dacă nu au fost aplicate lucrări de întreținere ale solului se mai pot aplica arături;
- Începând cu a doua parte a iernii, chiar dacă există zăpadă pe sol, se pot începe tăierile din coroana pomilor la speciile mai puțin sensibile la ger cum sunt merii;
- Se plantează rămurele de zmeură cât acestea sunt încă stare latentă;
- Dacă plantația de căpsune este mai veche de 3 ani, acum se plantează noi stoloni de căpsune. Căpsunile îmbătrânite pot să rețină boli și dăunători și își pierd din vigoare și productivitate;

GRĂDINĂ ȘI FLORI:

- Se taie trandafirii urcători pentru a elimina bolile;
- Se lasă capetele florilor ofilite peste iarnă deoarece acestea vor proteja viitorii muguri de îngheț;
- Se adună frunzele căzute de la rădăcina trandafirilor care au suferit de rugină sau pata neagră a frunzei vara anterioară, pentru a reduce riscul apariției acestor boli în anul următor;
- Se continuă scoaterea bulbilor de dalia begonia și gladiolă pentru a-i depozita

peste iarnă. Se îndepărtează frunzele uscate înainte de a îi depozita;

- Înainte ca păsările să le mănânce în întregime, se taie câteva rămurele de laur cu fructe pentru a face coronițe de Crăciun;
- Se plantează bulbi de primăvară atâta timp cât pământul nu este încă înghețat.

ÎN SERĂ:

- Se curăță și dezinfectează sera cu dezinfectant horticol pentru a nimici orice dăunători care ar putea supraviețui peste iarnă;
- Se curăță zăpadă de pe seră și rame pentru a împiedica eventualele pagube pe perioada iernii cauzate de presiunea exercitată de zăpadă;
- Robinetele din aer liber se izolează și li se oprește sursa de alimentare. De asemenea se ambalează furtunurile care nu sunt necesare;
- Se aerisește sera în zilele mai călduroase pentru a reduce umiditatea și riscul apariției bolilor;
- Se plantează bulbi în ghivece mari, care vor putea fi transferați în grădină în primăvara următoare pentru a putea umple eventualele goluri;
- Afidele se pot instala pe perioada iernii pe plante, deci este nevoie de o atenție sporită. Se îndepărtează cu mâna sau se folosește insecticid;
- Se protejează crăciunițele de curenții de aer reci și lăsați solul să se usuce între udări, pentru că inflorescența acestora să reziste de la Crăciun până târziu în ianuarie.

ALTE LUCRĂRI ÎN GRĂDINĂ:

- Se spală toate uneltele de grădină, se lustruiesc cu ulei de in pe părțile de lemn și metal pentru a preveni ruginirea;
- Se curăță containerele de apă înainte de a fi umplute cu apă proaspătă pe perioada iernii;
- Se grupează plantele care sunt în ghivece într-un loc adăpostit pentru a le proteja de îngheț;
- Se verifică legăturile pomilor fructiferi efectuate în această toamnă. Asigurați-vă că acestea sunt corespunzătoare, strângeți sau slăbiți legăturile dacă este necesar.

PESTE 6 MII DE FERMIERI AU SOLICITAT COMPENSAȚII

Peste 6 mii de fermieri din toată țara au depus cereri de alocare a compensațiilor din cadrul componentei „Compensații pentru Susținerea Vânzărilor” al proiectului „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P). Suma totală a compensațiilor solicitate este de peste 91 mln. lei, dintre care 36 mln. lei au fost deja transferate către fermieri, informează MAC-P într-un comunicat de presă.

În luna iulie 2015, a fost lansată componenta „Compensații pentru Susținerea Vânzărilor” al proiectului MAC-P, care vine să susțină producătorii de fructe și struguri, afectați de restricțiile impuse de Federația Rusă la export în 2014, oferindu-le sprijin financiar în formă de compensații la fructele și strugurii procesați. Valoa-

rea componentei este de 12 milioane de dolari SUA. Finanțarea adițională a Proiectului MAC-P a fost oferită de Banca Mondială în baza Acordului de finanțare din 21 mai 2015.

Pentru a informa fermierii despre posibilitatea compensării pierderilor din 2014, în vara anului curent a fost desfășurată o cam-

nie de informare a acestora, fiind organizate 577 de seminare locale pe tot teritoriul țării cu participarea a peste 12,6 mii producători agricoli și antreprenori rurali. „Toate compensațiile solicitate vor fi achitate până la finele anului curent, sau cel târziu până în ianuarie 2016. Cu

păreră de rău, numărul solicitărilor este mult mai mic decât ne-am așteptat, deoarece mulți fermieri și-au vândut fructele fără a solicita facturi. Ori, pentru a primi compensații este necesar de prezentat documentele confirmative emise de procesatori despre achizițiile

efectuate de mere, prun sau strugur tehnic”, a comentat Liviu Gumovschi, directorul Unității de implementare al proiectului Băncii Mondiale „Agricultura Competitivă în Moldova”.

Conform Acordului, eligibili pentru acordarea sprijinului financiar sunt producătorii de fructe și struguri, persoane fizice și juridice, care dețin în proprietate sau în folosință, plantații pomicele de măr sau prun sau plantații viticole ce nu depășesc suprafața de 15 ha. Mărimea sprijinului financiar este de: 1,93 lei/kg pentru mere; 1,35 lei/kg pentru prune, 1,54 lei/kg pentru struguri soiuri europene și 0,77 lei/kg pentru struguri de tip „Isa-

bella”, în cazul unei recolte medii per hectar pentru mere de: până la 40 t/ha; pentru prune de până la 18 t/ha și pentru struguri de viță de vie de până la 12 t/ha. Acordarea sprijinului financiar este efectuată prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

CONFERINȚĂ UCIP-IFAD

Ministrul în exercițiu al Agriculturii și Industriei Alimentare, Ion Sula, a participat la Conferința științifico-practică „Strategia de implementare a Programului Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă în Republica Moldova”. În discursul său, ministrul a adus mulțumiri UCIP-IFAD pentru organizarea acestui eveniment. „Începând cu anul 2000 și până la momentul actual, portofoliul programelor IFAD, implementate în Republica Moldova, a atins cifra de peste 100 milioane USD. Programele IFAD au ținut obiective diverse: dezvoltarea serviciilor financiare rurale, instruirea tinerilor antreprenori, modernizarea infrastructurii economice rurale, dezvoltarea lanțurilor valorice agricole, asocierea producătorilor agricoli și alte”, a precizat ministrul în exercițiu.

În cadrul Conferinței a fost discutată și confirmată Strategia de implementare a componentei de rezili-

ență climatică de părțile interesate din domeniul sistemului conservativ de agricultură prezente la eveniment. Strategia de implementare a componentei de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă prezintă intervențiile, activitățile, metodologia și mecanismele de implementare a acestui program finanțat de Facilitatea Globală de Mediu. Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD a efectuat un Studiu în baza căruia a fost elaborată Strategia de implementare a componentei de reziliență climatică, care va fi finanțat de Facilitatea Globală

de Mediu și care prezintă intervențiile, activitățile, metodologia și mecanismele de implementare a acestui program.

La sfârșitul anului 2014 a demarat „Programul Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD VI)”. Scopul principal al programului este acordarea asistenței consultative și financiare producătorilor agricoli și Autorităților Publice Locale la implementarea unui șir de măsuri de reziliență pentru diminuarea efectelor nefaste ale schimbărilor climatice cum ar fi seceta, vântul puternic, ploile torențiale, alunecările de teren.

DOUĂ CAIETE DE SARCINI CU INDICAȚIE GEOGRAFICĂ AU FOST OMOLOGATE

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a omologat Caietele de sarcini cu „Indicație Geografică Protejată Dulceață din petale de trandafir Călărași” și „Indicație Geografică Protejată Rachi de caise de Nimorenii”. Caietele de sarcini au fost examinate în cadrul unei ședințe de lucru, instituite prin ordinul ministrului. La ședință au fost invitați Mihail Vladicescu, președintele Asociației Patronale „Uniunea Producătorilor și Procesatorilor de Fructe și Pomoșoare din Călărași” și Dumitru Vicol, președintele Asociației patronale „Asociația de producători și promotori a băuturilor alcoolice tari de Nimorenii”.

O indicație geografică este, în principal, un angajament privind calitatea unui produs luat față de consumatori și o garanție a unor condiții de concurență echitabile pentru producători. Prin urmare, pentru instituirea unui sistem de acordare a protecției indicațiilor geografice este nevoie să fie stabilite caracteristicile principale ale unui produs, precum și procesul de producție al acestuia. Pentru a fi calificat drept un produs cu indicație geografică protejată (IGP), acesta trebuie să fie originar din aria geografică respectivă și să posede o calitate, o reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite originii geografice.

După ce caietul de sarcini este omologat, grupul de solicitanți inițiază procedura de înregistrare propriu-zisă a produsului la AGEPI, autoritatea națională care se ocupă și

cu înregistrarea produselor moldovenești pe piața din UE. După ce sunt înregistrate la nivel național, produsele sunt transmise gratuit spre protecție în UE prin intermediul Comitetului Mixt instituit în baza Acordului bilateral încheiat între Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția reciprocă a Indicațiilor Geografice, semnat la 1 aprilie

2013. Comisia Europeană publică IGP înaintate de Republica Moldova în Jurnalul Oficial spre consultări publice.

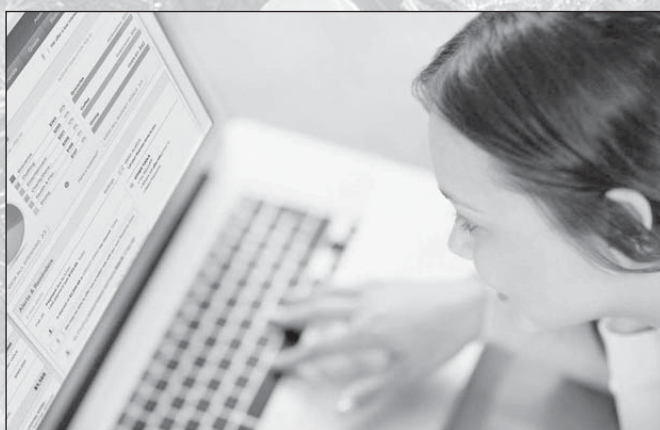
Scopul protejării denumirilor de origine și a indicațiilor geografice, asigură obținerea de către fermieri și producători a unui profit echitabil pentru calitățile și caracteristicile unui anumit produs sau ale metodei de producție a acestuia și furnizează informații clare privind produsele cu caracteristici specifice legate de originea geografică, permițând astfel consumatorilor să ia decizii mai informate legate de achiziție.

UNELE ACTE VOR PUTEA FI SOLICITATE ONLINE

Agenții economici care exportă produse de origine animală vor avea posibilitatea să solicite online acte, certificate și avize pentru export, dar și să urmărească procesul de acordare a acestor documente. Aceasta în contextul în care autoritățile intenționează să dezvolte un serviciu electronic și să creeze un ghișeu unic pentru exportarea produselor de origine animală.

Scopul optimizării acestor proceduri este de a facilita accesul exportatorilor la piețele Uniunii Europene,

reducerea timpului pentru antreprenori precum și a poverii administrative a funcționarilor. Laboratorul de Inovații Sociale (MiLab), la inițiativa Consiliului Economic al prim-ministrului în colaborare cu PNUD Moldova, vor analiza și dezvolta conceptul ghișeului unic electronic, precum și impactul acestui serviciu asupra utilizatorilor. În acest sens a fost inițiat un acord sub forma de schimb de scrisori oficiale dintre Secretariatul Consiliului Economic și MiLab/UNDP.

În procesul de dezvoltare a serviciului electronic, MiLab va implica activ atât

beneficiarii finali ai serviciului - exportatorii, cât și prestatorii și utilizatorii interni

de informație - funcționarii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și ai Centrului Republican de Diagnostică Veterinară. Potrivit Secretariatului Consiliului Economic al Prim-ministrului, digitizarea procesului de export al produselor de origine animală va reduce riscurile de corupere prin limitarea interacțiunilor cu autoritățile, dar și prin transparența procedurilor de export menite să asigure o concurență sănătoasă între exportatori, eliminând

tratarea subiectivă a diferitor companii.

Anterior, în septembrie 2015, Guvernul a aprobat Regulamentul privind crearea ghișeului unic pentru eliberarea certificatului sanitar-veterinar pentru exportul produselor și subproduselor de origine animală. Regulamentul prevede că în cadrul oficiilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor să fie instituite ghișee unice pentru eliberarea actelor permissive pentru exportul produselor de origine animală.

TEHNOLOGII DE CULTIVARE A CĂPȘUNILOR ÎN DIVERSE ȚĂRI

Afacerea cu căpșuni este profitabilă pe suprafețe mici, făcând parte dintre fructele care cunosc o cerere în creștere pe piață. Un mare inconvenient este că, dacă sunt cultivate în sistem tradițional pe câmp, delicioasele fructe pot fi culese doar 3 luni pe an. Fermierii din Europa folosesc însă metode „de ultimă generație” care le permit cultivatorilor să se bucure de un sezon de creștere extins, chiar de 12 luni.

Un caz aparte îl reprezintă căpșunile crescute pe jgheaburi suspendate, din metal sau PVC, aceasta fiind cea mai simplă și accesibilă dintre noile opțiuni. Primul pas este înfundarea găurii mari a jgheabului, care se poate face cu spumă poliuretanică. Apoi, se fac câteva mici găuri pe fundul jgheabului, din 12 în 12 centimetri. Se pune pământ (de preferință, pământ negru de pădure) și se plantează căpșunile, la o distanță de cel puțin 15 centimetri una de cealaltă. Jgheabul refolosit se plasează într-un loc care are o expunere zilnică la soare de cel puțin șase ore.

De exemplu, se poate „agăța” jgheabul pe gardul curții sau chiar pe pereții exteriori ai casei. Se udă moderat, seara, atunci când soarele a apus. Întrucât jgheabul este îngust, cele mai

multe dintre fructe se vor dezvolta în afara lui, fiind extrem de ușor (și de plăcut) de cules. Cultivatorii recomandă ca, în primul an, să rupeți primele flori ale căpșunilor (cele care dau în mai sau la începutul lui iunie). În a doua parte a lunii iunie, nu mai rupeți florile și lăsați-le să se dezvolte în fruct. Veți obține atât plante mai viguroase, cât și fructe mai mari.

METODA HIDROPONICĂ FACE FURORI

În R. Moldova, la Criuleni se cresc căpșuni care dau roade tot anul. E vorba de metoda hidroponică utilizată de fermierul moldovean, Ion Bobeico. Pentru prima dată antreprenorul a încercat să cultive căpșuni în 2012, iar anul trecut proiectul a fost pus în aplicare cu succes pe

o suprafață de 1,2 hectare de sere tehnologice. Perioada de cultivare a culturii în sere este de 11 luni.

Chiar dacă fermierul ar putea să culeagă fructe 12 luni în continuu, a decis să se rezume doar la 10 luni. Pentru perioada rece și întunecată a anului se preferă reciclarea plantelor. În luna ianuarie, costurile energetice ating o cota de circa 87% din sine-cost, de aceea acum fermierul lucrează la analiza diverselor posibilități de a reduce aceste costuri prin întrebuințarea surselor alternative de energie. În seră există un sistem de irigare prin picurare, un sistem de ceață și urmează să fie instalat un sistem de iluminare.

De asemenea, un factor important este că cultivarea nu se face în sol, ci ca substrat pentru rădăcină, este utilizată vata minerală, ceea ce garantează o sterilitate

sporită în zona rădăcinii – factor important la atingerea volumului de roadă planificat. La întrebarea când presupune să își recupereze investițiile de câteva milioane de lei, Ion Bobeica a declarat că recuperarea integrală a investițiilor va fi într-un termen de circa 3 ani.

ÎN ANGLIA, FERMIERII ȘI-AU DUBLAT RECOLTA DE CĂPȘUNI

În ultimii douăzeci de ani, fără a suplimenta cu mult suprafețele, fără a face apel la substanțe chimice ori tratamente genetice, fermierii britanici au reușit să obțină recolte de căpșuni de două ori mai mari. Cu ferme de dimensiuni mici și mijlocii, britanicii trebuiau să găsească alte soluții decât spaniolii sau latino-americanii, deținători ai unor suprafețe mari. Fermierii britanici s-au

adaptat la schimbarea gusturilor în materie de fructe ale conaționalilor lor, care au început să acorde o tot mai mare atenție căpșunilor, datorită beneficiilor aduse de acestea sănătății (antioxidanți, vitamina C etc) și cantității reduse de pesticide utilizate în creșterea lor (comparativ cu merele, cireșele, nectarinele, piersicile). Britanicii cultivă căpșuni pe 5000 de hectare, obținând o recoltă anuală de 110 000 tone, cu un randament la hectar de 20, 25 și în anii

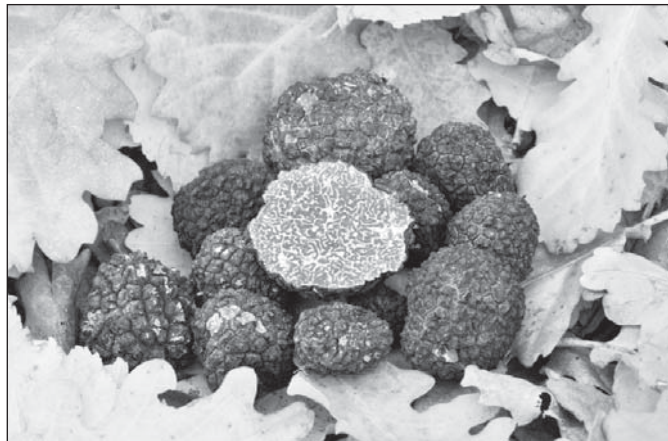
buni chiar de 30 de tone. Valoarea la poarta fermei a acestei recolte este de 448 de milioane de dolari, de trei ori mai mare decât a celei de mere și zmeură și de optsprezece ori mai mare decât cea de pere.

Secretul acestui succes este sera-tunel – 85% din culturile de căpșuni din Marea Britanie sunt produse în astfel de „instalații” deloc costisitoare, asemănătoare solarilor. Utilizarea serei-tunel le permite britanicilor să aibă la dispoziție fructe

proaspete pentru a acoperi cererea pieței locale din aprilie până în octombrie, perioada care oferă cele mai avantajoase prețuri de retail. Serele-tunel protejează culturile de căpșuni ale fermierilor britanici de nesuferita climă din insule, cu ploi abundente care dăunează acestor fructe. Folosirea tehnicilor „organice” dar și axarea pe anumite soiuri preferate de conaționali pentru proprietăți de gust, explică și ele povestea de succes în afaceri a cultivatorilor britanici de căpșuni.

TRUFELE, VICTIME ALE ÎNCĂLZIRII CLIMATICE

Victime ale încălzirii climatice și ale regimului pluviometric sărac din acest an, trufele negre sunt rare și, fiind extrem de căutate de sărbători, și mai scumpe. În piața anuală din Rognes (20 de kilometri de Aix-en-Provence, Franța), un kilogram de trufe se vindea și cu 1.300 de euro cu câteva zile înainte de Crăciun. În pofida prețului ridicat, celebrele „tuber melanosporum” (numite și „diamante negre”) s-au epuizat în scurt timp.

„În acest an vara a fost secetoasă și multe trufe au murit”, spune un trufficultor care caută ciupercile în aer liber, unde producția depinde exclusiv de precipitații, fără niciun fel de irigații. La

începutul iernii, adaugă el, „trufele se găsesc în cantități destul de mici și mult mai devreme decât în alți ani”. Ca și alți trufficultori, el vinde 100 de grame de trufe mai mici cu 110 euro și cu 130

pe cele mai frumoase. „Toate au însă același parfum și același gust”, asigură el.

Un alt trufficultor prezintă cu mândrie o trufă de 466 de grame. „Recordul meu este o trufă de 1,5 kilograme. Însă în acest an recolta este mai slabă. Trufele sunt victimele ale încălzirii climatice”. Acolo unde nu este umezeală primăvara și la jumătatea lunii august, cele două perioade cruciale pentru maturizarea celebrelor ciuperci, „nu există nimic, ne-am dat seama de acest lucru în 2003”, anul unei severe canicule în Franța. Bărbatul a recurs la irigații, picătură cu picătură, dar chiar și așa „recolta a scăzut cu 50%”, arată el.

Trufa este o ciupercă rară și extrem de parfumată, care crește pe rădăcinile anumitor arbori din păduri și e percepută ca fiind extrem de greu de dobândit, doar de către culegători inițiați, cu ajutorul câinilor sau al scrofițelor antrenate să facă această muncă, ceea ce justifică prețul piperat al

acesteia. Căinii simt trufele după miros (numai trufele mature au miros). Trufele nu vegetează la orice fel de arbore din pădure, ele agreează anumite specii. Între trufă și arbore au loc schimburi de elemente nutritive, astfel arborele dă trufei culoarea, mirosul gustul, vitaminele, glucidele, substanțele care favorizează creșterea și fructificația abundentă a acestuia, în timp ce trufa oferă arborelui substanțele minerale (fosfor, potasiu, fier, calciu, azot), elemente vitale în ciclul de viață al arborelui.

Maturizarea trufelor poate dura câteva zile, câteva săptămâni, sau câteva luni în funcție de specia de trufe. Ciupercile se consumă în stare crudă, tăiate, feliate sau rase și presărate peste diverse feluri de mâncare, se păstrează în frigider cel mult 7-10 zile. Sunt indicate în alimente grase ca unt, brânză, ouă, ulei de măsline extravirgin sau se pot pune în ciorbe, salate, sosuri, supe. Cea mai scumpă trufă vândută vreodată cântă-

rea 1,51 kg și s-a vândut cu 330.000 de dolari. Ele conțin lipide, proteine, săruri minerale (fier, zinc, calciu, potasiu, sodiu, clor, fosfor, seleniu, magneziu), aminoacizi, vitaminele A, B1, B2, B3, B5, D, K, C, E, PP, chitină, acid linolenic, carbohidrați, fibre, uleiuri eterice. Carbohidrații din trufe constituie un excelent remediu pentru bolnavii de diabet. Acizii grași nesaturați și acizii grași esențiali și utili din trufe, sunt utilizați în prevenirea a numeroase afecțiuni, mai importante fiind: artrita și diabetul, inflamațiile colonului, cancer, hipertensiune arterială, nivel crescut de trigliceride. Oferă totodată protecție cardiovasculară și ține colesterolul la valori normale. Trufe sunt folosite și în cosmetică. Din ele se poate prepara o cremă care împătează tenul și îl catifelează. Consumul de trufe, fie albe, fie negre, induce o stare de bună dispoziție, motiv pentru care sunt recomandate și celor care suferă de stres.

În urma unor cercetări recente s-a stabilit că trufe conțin melanină, o substanță care are proprietăți excepționale de albire, iar ca efecte terapeutice poate fi folosită la eliminarea petelor de pe piele. De asemenea crema naturală de trufe este un excelent remediu în tratarea acneei și a ridurilor. Seleniul și zincul conținut de trufe este un apreciazabil stimulent în metabolism și pentru stimularea sistemului imunitar. O altă aplicabilitate o are pentru îmbunătățirea memoriei și eliminarea stresului.

ALIMENTAȚIA PE TIMP DE IARNĂ

Pe zi ce trece, temperaturile scad din ce în ce mai mult, iar frigul poate afecta mult mai ușor organismul. De aceea, este important să avem grijă de corpul nostru. Așa cum vara alimentele principale sunt legumele, fructele și salatele, la fel și iarna, tot acestea au prioritate, însă adaptate la produsele de sezon disponibile. În plus, alimentația sănătoasă este obligatorie iarna, deoarece gradul de activitate fizică este mult mai scăzut, spre deosebire de anotimpul cald.

Iarna organismul are nevoie de mai mulți nutrienți pentru a menține constantă temperatura corpului, din acest motiv este indicat să consumăm alimente cât mai sănătoase, preparate prin fierbere sau coacere, pentru a nu se pierde substanțele nutritive. De asemenea, se recomandă ca rețetele să fie pregătite cu cât mai multe condimente și mirodenii.

Pe perioada iernii sistemul nostru imunitar are nevoie de un surplus de vitamine și minerale pentru a lupta contra răcelilor. Așadar, alături de practicarea cu regularitate a sportului, stilul de viață sănătos și activ se menți-

ne cu o alimentație bogată în vitamine, iar fructele și legumele sunt ideale în această perioadă. Întotdeauna trebuie să găsim o modalitate, pentru ca temperatura corpului nostru să fie constantă. Celor care practică sportul, este recomandat să nu se îmbrace foarte gros, îmbrăcăminte adecvată este cea care menține temperatura corpului și ne ferește de umiditate.

Legumele și fructele au un aport caloric bogat de vitamina C, care te ajută să îți menții sănătatea protejată de pericolele vremii reci. Prazul, spanacul și morcovii nu trebuie să lipsească din alimentația ta. Alimentele picante

te protejează de temperaturile reci, stimulând circulația sângelui. Astfel, indiferent de ceea ce mănânci, adaugă puțin piper sau sos picant. Ardeiul iute conține capsaicină, substanță care le conferă gustul picant și este recomandat pe timp de iarnă. Vitamina C, de care organismul are foarte mare nevoie în sezonul rece, este antiinfecțioasă, tonifiantă, antitoxică, fiind în același timp și unul din cei mai puternici antioxidanți. Aceasta se găsește în următoarele produse: citrice, pătrunjel verde, ardei gras roșu, varză, ceaiuri de măceșe, cătină conservată în miere de albine. Merele, fructele

cele mai răspândite, au în compoziție vitaminele A, B1, B2, C și substanțe nutritive precum magneziu, fosfor, fier și potasiu, fiind adevărate depozite de substanțe hrănitoare. Vitamina A, indispensabilă sistemului imunitar, se găsește atât în produsele de origine animală, precum ficat, ouă, pește gras, lapte integral și produse lactate, dar și în fructe și legume ca lămâia, portocala, grapefruit, morcov. Se recomandă ca fructele

și legumele ce conțin vitamina A, să fie consumate crude, deoarece prin prelucrarea termică se pierde din proprietăți. În sezonul rece este nevoie de mâncare caldă, gătită, mai mult decât în oricare anotimp. Ar trebui ca supele și ciorbele, bogate în legume și zarzavaturi, să nu lipsească din alimentația zilnică, deoarece lichidele calde ne mențin funcțiile digestive și imunitatea organismului. Să aveți sănătate!

VACCINAREA ÎMPOTRIVA GRIPEI ÎNTÂRZIE

Vaccinurile antigripale pentru sezonul 2016 au ajuns în Moldova. Preparatele, în valoare de peste 13 milioane de lei, au fost donate de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS), din motiv că țara noastră nu le-a putut cumpăra din cauza lipsei ofertelor din partea agenților economici. Virusologii susțin că, deși vaccinurile au ajuns în țara noastră destul de târziu, dacă acestea vor fi administrate în maxim două săptămâni, cazurile grave de gripă, care pot cauza chiar și deces, ar putea fi prevenite. Datorită sprijinului OMS, Republica Moldova beneficiază de 150.000 de doze de vaccinuri. Preparatele au ajuns la Centrul Național de Sănătate Publică și sunt repartizate conform planului de distribuție în teritorii, pentru derularea campaniei de imunizare.

Inițial vor fi vaccinate gratuit persoanele care fac parte din categoriile de risc. Potrivit virusologilor, este vorba despre persoanele cu probleme de sănătate precum diabet zaharat, hepatite virale, probleme renale, probleme de inimă, boli respiratorii, etc. Prioritabile pentru vaccinare sunt și persoanele cu vârsta de peste 65 de ani și gravidele. Acestea trebuie să meargă la medicul de familie și să solicite vaccinarea gratuită. De asemenea, gratis vor fi vaccinați inclusiv

lucrătorii medicali, studenții de la medicină, personalul instituțiilor de asigurare socială și din centrele de plasament, orfelinatelor, caselor și școlilor internat, sanatoriilor pentru copii, personalul azilurilor pentru bătrâni și invalizi, etc. Vaccinul începe să acționeze în două săptămâni de la administrare, de aceea cu cât mai devreme se va face imunizarea, cu atât mai bine pentru sănătatea oamenilor. Potrivit lui Constantin

Spănu, virusologul principal al țării, vaccinurile antigripale ajunse în țară sunt calitative și inofensive.

Anterior Ministerul Sănătății a anunțat că nici un agent economic nu și-a depus oferta la licitația de procurare a vac-

cinului antigripal. În consecință, autoritățile au cerut ajutor din partea OMS, care a și transferat preparatele. Anul trecut campania de imunizare a început în luna noiembrie. Anul trecut în Moldova s-au înregistrat 132 cazuri de gripă. Din cauza virusului gripal, în 2014 au decedat cinci moldoveni, printre care doi copii. Vaccinul contra gripei sezoniere prezintă cea mai sigură metodă în prevenirea infecției și complicațiilor grave provocate de virusurile gripale. Din cauza modificărilor genetice și antigenice ale acestor virusuri, se recomandă administrarea vaccinului antigripal în fiecare an, înainte de începerea sezonului de gripă.

BENEFICIILE NĂUTULUI

Năutul, cunoscut și sub denumirea de mazărea berbecilor, este o plantă leguminoasă anuală, originară din Asia și cuprinde mai multe specii. A apărut ca aliment de consum în urmă cu aproximativ 7.500 de ani, cultivat prima dată în Bazinul Mării Mediterane și răspândit apoi în India și Etiopia. Tulpina înaltă, dreaptă și ramificată poate ajunge chiar și la 70 cm. Florile au culoare purpurie, liliachie, galbenă sau albă. Năutul înfloarește în luna iunie sau iulie. Fructul este o păstaie scurtă, ovală, de culoare galben deschis. Semințele sunt globuloase, de culoare galbenă, roz, roșcată, albă sau neagră cu mărimea cuprinsă între 6-12 mm. Planta de năut este în întregime acoperită de perișori care secretă acid oxalic și acid malic.

Năutul este o sursă excelentă de fibre, vitamine

B6 și B9, vitamina A, acid folic, mangan, proteine și minerale precum: fier, fosfor, potasiu, clor, sodiu, siliciu, calciu, magneziu, cupru și zinc. Planta mai conține proteine (24%), lipide, glucide, substanțe azotate, amidon. Cu o textură crocantă și un gust asemănător nucilor, năutul se utilizează în gastroonomie pentru prepararea diverselor rețete culinare. Se consumă atât păstăile tinere, verzi, preparate în supe sau mâncăruri, cât și boabele, care se pot consuma, prăjite și măcinate, chiar ca înlocuitor de cafea. Fiind asemănător cu soia, năutul se poate folosi în prepararea chiftelelor, sarmalelor sau pilafurilor, fiind un foarte bun înlocuitor pentru carne, fiind și mai gustos decât soia. Cele mai cunoscute preparate culinare pe bază de năut sunt cele arabe: humus sau falafel (piure de năut prăjit). În diferite colțuri ale lumii, făina de

năut se folosește pentru produse de panificație: în Italia, se obțin din ea așa-numitele panelli, la Marsilia — panisse, în India — Besan Puda, în timp ce în Iran și Afganistan făina de năut este folosită la prepararea biscuiților.

Năutul este o plantă alimentară și medicinală cultivată și la noi în țară. În scop fitoterapeutic se utilizează semințele (boabele). Năutul bogat în antioxidanți (în special molibden și triptofan), concentrați mai ales în învelișul exterior, poate contribui semnificativ în prevenirea bolilor de inimă. Consumul de năut reduce nivelul colesterolului negativ, de tip LDL, din sânge și al trigliceridelor, prevenind astfel și afecțiunile cardiovasculare fapt care a fost confirmat în urma unui studiu făcut în Statele Unite, pe un grup de persoane, timp de 20 de ani.

CUM ARATĂ CEA MAI MODERNĂ FERMĂ DE ROȘII

Cultivarea roșiilor poate fi o afacere agricolă în sine, fără a mai fi nevoie să vă gândiți și la alte plante pentru a atinge profitul. Secretul constă în folosirea noilor tehnologii și cel mai important, în alegerea unor soiuri exclusive. Un complex de sere specializate în producerea tomatelor, care întrunește toate aceste elemente aducătoare de succes, se află în Belgia.

Ferma de roșii „Stoffels Tomaten” este deținută de peste 20 de ani de către soții Paul Stoffels și Petra Veldman. Ideea de a investi în agricultură i-a aparținut lui Paul Stoffels cel care provine dintr-o familie de horticultori. „Am început să cultiv roșii într-o perioadă de criză profundă în Belgia, deci pot spune că nu am avut un start prea bun. Am început cu 2,2 hectare de seră, în care am cultivat exclusiv tomate. Întrucât roșiile obișnuite erau destul de ieftine ne-am gândit să cultivăm roșii de diferite culori și de mici dimensiuni”, spune Paul Stoffels, proprietarul serelor de tomate.

Analizând evoluția pieței de legume și văzând că belgienii sunt în căutarea roșiilor cherry, care în acea perioadă, erau în cea mai mare parte importate, Paul Stoffels a început să cultive 6 varietăți diferite de tomate: Juanita, Rivolo, Sunstream, Oranje Star, Blackberry și Summersun. „De zece ani, din 2004, suntem singuri autorizați să cultivăm varietatea Sunstream, o roșie de mici dimensiuni, foarte cămoasă și care se produce

exclusiv la noi în sere. Astăzi putem spune că este roșia care se vinde cel mai bine în Belgia. Odată cu succesul înregistrat de această varietate de tomate a avut loc și o extindere a serelor, astfel că în 2007, am ajuns să avem 7 hectare de sere”, vorbește legumicultorul belgian.

LANȚ SCURT DE PRODUȚIE

Dat fiind faptul că fermierii au exclusivitate pe

teritoriul Belgiei în producerea celor 6 soiuri de tomate, legumicultorul negociază vânzarea producției direct cu supermarketurile. „Când un fermier din Belgia vrea să cultive aceste soiuri, trebuie să le cumpere de la noi. Faptul că avem sere destul

de întinse ca suprafață și capacitatea de a produce constant, ne aduce într-o poziție de conducere atunci când negociem cu supermarket-urile. Nu depindem de nimeni atunci când trebuie să vindem tomatele. Lanțul scurt de producție ne permite să obținem un preț bun pentru roșiile noastre”, a adăugat legumicultorul.

La sfârșitul anului, plan-

te artificial timp de 16 ore pe zi. Sticla este protejată cu o folie specială, iar iluminatul cu leduri ajută producătorul să controleze producția și să obțină coacere și dimensiuni uniforme pentru roșiile cherry.

Principiile folosite la cultivarea tomatelor sunt destul de simple: răsaduri de tomate și limitarea la maxim a substanțelor organice utilizate. „Firma care ne produce semințele ne face și plantele de roșii. Totul vine sub formă de răsad și este plantat în aceste cuburi care au în compoziția lor coajă de nucă de cocos măcinată. Aceste cuburi pe care cresc roșiile le aducem din Sri Lanka. În afară de nucă de cocos, cuburile nu conțin nimic altceva. Tot ce are nevoie planta: apă, căldură și substanțe nutritive, asigurăm prin sistemul principal de dozare a elementelor necesare creșterii plantelor. Avem cutii de bondari pentru a face o polenizare naturală a florilor, iar combaterea fungilor și insectelor se face cu ajutorul inamicilor lor naturali. Aplicăm doar substanțe organice, atunci când este nevoie, dar niciodată atunci când planta deja începe să

formeze fructe. În acest fel obținem roșii foarte gustoase care au mare căutare pe piața europeană”, a adăugat fermierul belgian.

AMBALAJUL – FOARTE IMPORTANT

Belgienii au și o linie de procesare ce îi ajută să-și ambaleze roșiile și să le aducă pe piață. „Conceperea ambalajului nu a fost un lucru ușor, ne-am gândit cum să facem să îmbinăm două elemente: atracția și curiozitatea de a cumpăra produsele noastre. Avem mai multe variante de ambalaje și încercăm să schimbăm obiceiurile alimentare ale copiilor, astfel că, la ambalajele de mari dimensiuni oferim și o cutiuță mică și foarte practică în care părinții pot pune copiilor câteva roșioare, pe care mai apoi să le poată savura la școală. Având în vedere că produsele roșii de culori diferite, avem și un ambalaj pe care îl intitulăm „roșii tricolor”. De asemenea, ambalajele prezintă pe partea din spate mai multe modalități în care acestea se pot găti tomatele”, explică Petra Veldman. Ea subliniază faptul că fără o imagine de marcă creată, nimic nu poate fi vândut în

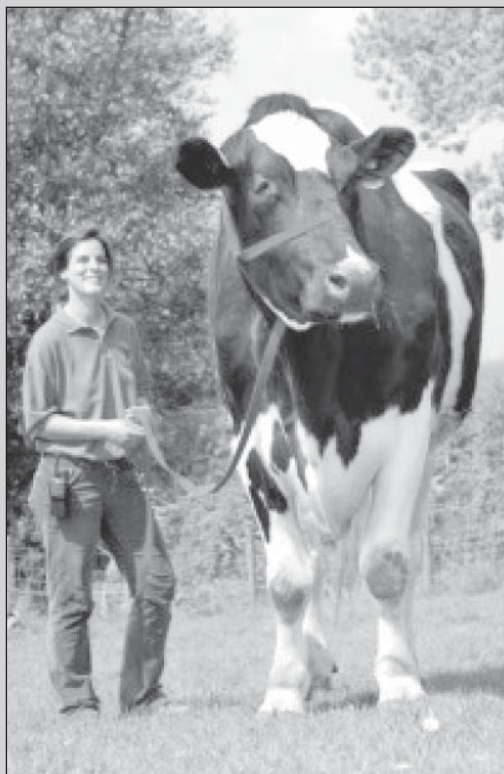
Belgia. Pentru ca lumea să-ți cumpere produsele trebuie să aduci ceva special pe piață, ce nu pot cumpăra de la alți producători de roșii.

De pe o suprafață de 20 de hectare de seră, producția de roșii recoltată anual este una destul de însemnată. „Anual reușim să producem 6-7 milioane de kilograme de roșii. Nu vindem roșiile la kilogram, pentru că asta ar însemna să facem o greșală. Noi vindem pachete de 200-250 grame, iar prețul ajunge în unele magazine și la 3 euro. Roșiile noastre pot fi găsite în toate supermarketurile din Europa”, spune Paul Stoffels.

Investiția în achiziția terenurilor agricole, în construcția serelor și a liniei de procesare i-au costat pe belgieni, până în prezent 40-50 milioane de euro, iar anual în procesul de producție cheltuie, cu forța de muncă și consumabilele necesare în jur de 5-8 milioane de euro. De precizat este faptul că, în compania de tomate, nimic nu se pierde, totul se transformă. Ei reușesc să-și producă singuri energia de care au nevoie, au propria lor sursă de apă pentru hrănirea plantelor, iar frunzele verzi care sunt rupte de pe plante sunt mărunțite și transformate în compost.

CEA MAI MARE VACĂ DIN LUME

Chilli este cea mai mare vacă din lume și are o înălțime de 2.5 metri și o greutate de peste o tonă. Tânăra Tara Nitula i-a contactat pe cei de la Guinness Book of Records pentru ca Chilli să intre în Cartea Recordurilor, când a observat că bovina continuă să tot crească, având o înălțime mult mai mare decât celelalte vaci și sora ei de aceeași vârstă.

Chiar dacă vaca este foarte mare, ea mănâncă doar iarbă, rar are parte de tratamente speciale. În prezent vaca trăiește în Ferne Animal Sanctuary în Chard, Somerset (Anglia) și a fost botezată Chilli, nume care se traduce „ardei iute”. Îngrijitorii spun că Chilli este o vacă foarte prietenoasă și blândă și cu siguranță va doborî recordul de cea mai mare vacă din lume, care în prezent este deținut de Fiorino, o bovină din Italia.

PROGNOZE PENTRU RECOLTA DIN 2016

O analiză „Copa Cogeca” estimează că fermierii europeni vor recolta în anul viitor 307,27 de milioane de tone de cereale. Mai mult cu aproape 3 milioane de tone față de acest an, când s-au produs 304, 8 milioane tone de cereale în UE. Suprafețele cultivate au rămas relativ la fel, 56,53 milioane de

hectare. Randamentul mediu la cereale va ajunge la 5,44 tone pe hectar, față de 5,39 t/ha în acest an. Creșterea de producție e pusă pe seama unei recolte de porumb mai mari cu 15% față de 2015. Recolta totală de porumb ar putea ajunge la 65,1 milioane de tone, față de 56,58 de milioane în acest an. La

grâu, producția se anunță mai mică, în jur de 144 de milioane de tone, față de 148,62 de milioane de tone. Suprafețele s-au diminuat ajungând la 23,96 de milioane de hectare față de 24,1 milioane în 2015. Producția de orz la fel va fi mai mică, de 58,11 milioane tone față de 59,41 milioane.

TURCIA CAUTĂ ÎNLOCUTOR PENTRU GRÂUL RUSESC

În urma conflictului dintre Moscova și Ankara, turcii se vad tot mai nevoiți să caute noi furnizori pentru cereale. Turcia este acum cel mai mare cumpărător de grâu rusesc, însă traderii din ambele țări se tem că schimburile comerciale de cereale dintre cele două state se vor diminua, având în vedere recentul conflict. Temerea traderilor pare să fie justificată în contextul în care

Rusia a interzis deja importurile de produse alimentare din Turcia. Mai mult decât atât, traderii afirmă că nu s-au mai încheiat noi contracte pentru perioada următoare, actualele schimburi comerciale fiind realizate doar pe baza vechilor contracte semnate.

Inevitabil, turcii au început să caute noi furnizori de cereale, iar prima lor opțiune ar fi Ucraina, un vechi rival al Moscovei.

Kievul nu a pierdut ocazia și a anunțat deja că o accelerare a schimburilor comerciale dintre cele două țări ar fi extrem de benefică. Există însă unii traderi care afirmă că turcii ar putea cumpăra grâu și din Uniunea Europeană. România ar putea avea și ea o șansă destul de mare, având în vedere că navele românești nici nu ar mai trebui să iasă din Marea Neagră.

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!MULTI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md

24.12.2015

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45.00	45.00	45.00	-	-	-
Cartofi	5.00	6.00	5.00	4.00	7.00	5.50	5.50	6.00	5.50	4.50	8.00	7.50	4.50	5.20	4.80
Castraveți	-	-	-	-	-	-	28.00	30.00	28.00	38.00	45.00	40.00	30.00	30.00	30.00
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	7.50	8.00	8.00	7.00	7.50	7.00	8.00	8.50	8.00	8.00	9.00	9.00	8.00	8.00	8.00
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Păstrăv/Veșenca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	-	-	-	30.00	34.00	33.00	40.00	40.00	40.00	35.00	35.00	35.00
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00
Morcov	5.00	7.00	7.00	5.00	7.00	5.00	7.00	8.00	7.00	7.00	9.00	8.00	7.00	8.00	7.00
Ridiche neagră	-	-	-	4.00	5.00	4.00	6.00	6.00	6.00	6.00	7.00	6.00	6.00	6.00	6.00
Roșii de seră	-	-	-	25.00	29.00	25.00	25.00	30.00	25.00	35.00	40.00	40.00	30.00	30.00	30.00
Sfeclă de masă	6.00	7.00	7.00	4.00	5.00	5.00	6.00	7.00	6.00	7.00	8.00	7.00	7.00	7.00	7.00
Usturoi	-	-	-	25.00	45.00	25.00	40.00	42.00	40.00	45.00	55.00	50.00	-	-	-
Varză	7.00	9.00	8.00	6.50	7.00	6.50	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	9.00	8.00	8.00	8.00
Varză conopidă	-	-	-	15.00	15.00	15.00	10.00	11.00	10.00	15.00	20.00	20.00	-	-	-
Varză de pechin	-	-	-	-	-	-	11.00	12.00	11.00	10.00	15.00	15.00	12.00	12.00	12.00
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	18.00	20.00	18.00	-	-	-	22.00	22.00	22.00
Grepfrut	-	-	-	21.00	21.00	21.00	19.00	20.00	19.00	-	-	-	25.00	25.00	25.00
Lămâi	-	-	-	26.00	27.00	27.00	23.00	24.00	23.00	-	-	-	28.00	28.00	28.00
Mandarine	-	-	-	18.00	19.00	18.00	19.00	20.00	19.00	-	-	-	22.00	22.00	22.00
Mere	5.00	9.00	7.00	6.00	7.00	6.50	6.00	8.00	6.00	6.00	10.00	8.00	6.00	7.00	6.00
Mere Golden	7.00	8.00	8.00	8.00	12.00	10.00	7.00	9.00	7.00	8.00	12.00	10.00	8.00	10.00	9.00
Mere Idared	5.00	6.00	6.00	6.00	8.00	6.00	7.00	8.00	7.00	6.00	8.00	8.00	7.00	8.00	7.00
Mere Richard	-	-	-	8.00	12.00	11.00	8.00	10.00	8.00	10.00	15.00	15.00	8.00	10.00	9.00
Miez de nucă	15.00	90.00	80.00	-	-	-	-	-	-	75.00	120.00	115.00	-	-	-
Pere	-	-	-	-	-	-	11.00	12.00	11.00	5.00	15.00	10.00	-	-	-
Portocale	-	-	-	18.00	18.00	18.00	16.00	18.00	16.00	-	-	-	22.00	22.00	22.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.00	40.00	35.00	-	-	-
Struguri albi de masă	21.00	23.00	23.00	16.00	18.00	16.00	12.00	12.00	12.00	15.00	20.00	20.00	-	-	-
Struguri de masă Moldova	20.00	24.00	23.00	17.00	17.00	17.00	-	-	-	10.00	15.00	10.00	-	-	-
Struguri roșii de masă	-	-	-	16.00	18.00	17.00	13.00	13.00	13.00	15.00	20.00	20.00	-	-	-

OFERTE COMERCIALE

Perioada 1 - 24 decembrie 2015

OFERTE

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Grâu alimentar	3 600 MDL	100	s. Izvoare, Ungheni; Telefon: 025969133; 079223655;
Utilaj pentru prelucrarea laptelui		1 unități	s. Logofteni, r. Fălești; Telefon: 025960138; 069640708;
Utilaj pentru prelucrarea nutrețurilor combinate		1 unități	s. Logofteni, r. Fălești; Telefon: 025960138; 069640708;
Combină pentru cereale		1 unități	s. Logofteni, r. Fălești; Telefon: 025960138; 069640708;
Brânză de oi	8 000 MDL	500 kg	s. Ciolacu Vechi, r. Falesti; Telefon: 0259 78227; 067178220;
Semințe de floarea soarelui			„ICS Helian Agro Cereale” SRL; Telefon: 060006888; 078012222; 025227032;
Prune uscate	40 MDL	500 kg	or. Drochia, str. Burebista 124, Telefon: 0 252 25796; 069170415;
Țuică de prune		100 l	or. Drochia, str. Burebista 124, Telefon: 0 252 25796; 069170415;
Alune de pădure		15 t	s. Lazo, r-l Drochia; Telefon: 025243343; 069267509;
Miere de albine	40 MDL	100 kg	s. Lazo, r-l Drochia; Telefon: 025243343; 069267509;
Porumb boabe		2 t	s. Chetrosu, r. Drochia; Telefon: 025255275; 060573200;
Macuc de floarea soarelui	5 MDL	500 000 kg	str. Ștefan cel Mare 195; Telefon: 023123233; 078785878;
Porumb	3 500 MDL	100 t	s. Frăsinești, r. Ungheni; Telefon: 023645449; 069296057;
Varză	10 000 MDL	5 t	s. Chirileni, r. Ungheni; Telefon: 0236 75209; 069325939;
Îngrășămintă organice Biostim	25 MDL	10 t	str. Cantemir, 8, or. Ungheni; Telefon: 023622248; 069171859;
Grâu Alimentar	3 300 MDL	150 t	Telefon: 069119634;
Porumb	3 400 MDL	40 t	Telefon: 069119634;
Puieti de măr “Aidared”	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de măr “Simirencu”	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de măr “Prim-Ruj”	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de măr “Golden”	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de măr “Florina”	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de măr „Slava”	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de Cireș	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de Vișin	13 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Puieti de Piersic	7 MDL	6 000 unități	Telefon: 069119634;
Porumb	3 300 MDL	75	s. Sărata Veche, r. Fălești; Telefon: 025964275; 069128189;
Fasole	15 000 MDL	3 t	s. Valea Mare, r. Ungheni; Telefon: 023643230; 068840400;
Mere Golden	15 000 MDL	25 t	or. Chișinău, str. Traian 23/1, ap. 406; Telefon: 0236 92518; 069933055;
Orz		10 t	s.Câietu; Telefon: 029892430;
Ovine		20 unități	s.Câietu; Telefon: 060621495;
Ovine		28 unități	s.Câietu; Telefon: 029892617;
Comercializez bovină		1 unități	s.Câietu; Telefon: 029892476;
Porci (120-150kg)		3 unități	s.Câietu; Telefon: 067303546;
Comercializez brânză de oi		500 kg	s.Câietu; Telefon: 029892617;
Orz	3 200 MDL	30 t	s. Sărata Veche, r. Fălești; Telefon: 025964275; 069128189;
Floarea soarelui	8 500 MDL	20 t	s. Sărata Veche, r. Fălești; Telefon: 025964275; 069128189;
Porumb	3 200 MDL	30 t	s. Sărata Veche, r. Fălești; Telefon: 025964275; 069128189;
Ulei Vegetal.	25 000 MDL	4 t	Telefon: 025977174; 025977012; 079850249;
Grâu alimentar	3 700 MDL	500 t	s. Putinești, Fălești; Mobil: 069339397;
Floarea soarelui	8 700 MDL	500 t	s. Putinești, Fălești; Mobil: 069339397;
Porumb	3 400 MDL	500 t	s. Putinești, Fălești; Mobil: 069339397;
Grâu	3 500 MDL	30	s. Horești, r. Fălești, Telefon: 025977174; 079850249;
Porumb	3 100 MDL	20 t	s. Horești, r. Fălești, Telefon: 025977174; 079850249;
Orz	3 300 MDL	25 t	s. Horești, r. Fălești, Telefon: 025977174; 079850249;
Grâu	3 500 MDL	100 t	s. Sarata Veche; Telefon: 025964441; 069325319;
Porumb	3 200 MDL	100 t	s. Pruteni, r. Fălești; Telefon: 025966593; 069201226;
Mere	7 000 MDL	5 t	s. Sculeni, r. Ungheni; Telefon: 023 63247; 0692168701;
Porumb	4 000 MDL	100 t	s. Frăsinești, r. Ungheni; Telefon: 023645449, 069296057;
Semințe Orz	4 800 MDL	25 t	or. Fălești; Telefon: 025923195; 078011066;
Ōvăs- semințe	5 000 MDL	9 t	or. Fălești; Telefon: 025923195; 078011066;
Miere de albine	80 000 MDL	400 kg	s. Hitrești, r. Fălești; Telefon: 079818254;
Făină de soia	350 \$	2 000 t	Ukraine; Telefon: 380 44 585 9418; 380 95 281 7756;
Grâu	3 600 MDL	15 t	s. Călugăr, r. Fălești; Telefon: 025979400; 069323320;
Floarea soarelui	9 000 MDL	100 t	s. Călugăr, r. Fălești; Telefon: 025979400; 069323320;

Orz	3 300 MDL	10 t	s. Călugăr, r. Fălești; Telefon: 025979400; 069323320;
Butași de viță de vie și de masă,		5 000 unități	Telefon: 0235347353;
Butași de viță de vie și de masă,		5 000 unități	Telefon: 023547649;
Grâu		100 t	s. Horodiște, r-l Râșcani; Telefon: 069170264; 069170264;
Porumb		13 t	s.Chioselia; Telefon: 027354665;
Floarea-soarelui		10 t	s.Țărăncuța; Telefon: 069279415;
Orz		10 t	s.Chioselia; Telefon: 027354639;
Struguri de masă Moldova		7 t	s.Chioselia; Telefon: 069279415;
Miere de albin		1 t	s.Chioselia; Telefon: 027354741;
Miere de albin (mai)		1 t	s.Țărăncuța; Telefon: 027354677; 079318732;
Carne de ovine		20 unități	s.Chioselia; Telefon: 027354741;
Porumb	3 300 MDL	40 t	gara Catranic, r. Fălești; Telefon: 025974311; 067265255;
Floarea soarelui		200 t	s.Pârjota, r-l Râșcani; Telefon: 025643235; 069130004;
Grâu		400 t	s.Pârjota, r-l Râșcani; Telefon: 025643235; 069130004;
Material săditor pomicol		6 000 unități	s.Văratic, r-l Râșcani; Telefon: 025679118; 068692759;
Puieti de prun		1 000 unități	s.Văratic, r-l Râșcani; Telefon: 025679118; 060260012;
Puieti de cireș		1 000 unități	s.Văratic, r-l Râșcani; Telefon: 025679118; 060260012;
Comercializăm mere		400 t	s.Văratic, r-l Râșcani; Telefon: 025679225; 069777530;
Comercializăm grâu		50 t	s.Pociumbăuți, r-l Râșcani; Telefon: 025673350; 068814930;
Comercializăm soie		5 t	s.Pociumbăuți, r-l Râșcani; Telefon: 025673350; 068814930;
Comercializăm soie		20 t	s.Gălășeni, r-l Riscani; Telefon: 069298767;
Floarea-soarelui		20 t	s.Gălășeni, r-l Riscani; Telefon: 069298767;
Carbune		100 t	r. Florești, s. Bahrinești; Telefon: 078390676; 078390676;
Mere Idared, Golden	10 000 MDL	10 t	s. Cetăreni, r. Ungheni; Telefon: 023641382; 079171730;
Mere Golden	10 000 MDL	20 t	s. Florițoaia Veche, r. Ungheni; Telefon: 023641365; 069359135;
Muscat	19 MDL	600 kg	Telefon: 068836264;
Grâu alimentar	3 600 MDL	100 t	s. Moldovanca, r. Fălești; Telefon: 069694895;
Floarea soarelui	8 500 MDL	150 t	s. Moldovanca, r. Fălești; Telefon: 069694895
Porumb	3 200 MDL	200	s. Moldovanca, r. Fălești; Telefon: 069694895
Porumb	3 400 MDL	50 t	s. Ilenuța, r. Fălești; Telefon: 068331285;
Poamă muscat рамбу́ргский	19 MDL	600 kg	Telefon: 068836264;
Porumb	3 400 MDL	200 t	s. Horești, r. Fălești; Telefon: 069108602;

CERERI

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Făină de grâu calitate superioară	6 000 MDL	500 t	Ungheni; Telefon: 069709309;

Mai multe informații găsiți pe **www.agravista.md**
Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține **www.agravista.md**

CENTRUL DE INSTRUIRE

“CDT-Agro” SRL

Organizează cursuri pentru obținerea permisului de conducere, (certificate), cu angajarea ulterioară în muncă, la următoarele specialități:

- Tractorist– Combainer în producția agricolă
- Mașinist la autogreder
- Mașinist la excavator cu o singură cupă
- Mașinist la automacara
- Mașinist la buldozere
- Mașinist la screper
- Lăcătuș la repararea mașinilor și utilajelor agricole
- Lăcătuș la repararea automobilelor
- Electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric
- Electrogașosudor Montator

Planul de instruire fiind aprobat de Ministerul Educației al R.M.

Durata de studii: 3 – 5 luni. Practica în producere se va efectua la întreprinderile: SA” AGROTEHCOMERT”, SA “DRUMURI HÎNCEȘTI”, SRL “ ELECTROSTRAT” orașul Hîncești cu personalul ingineresc al întreprinderilor.

Lețiile se desfășoară, contra plată.

ADRESA: Tel./fax: (0269) 2-18-18

orașul Hîncești, str. Chișinaului 17(școala profesională) GSM: 069156379

Campania de abonare pentru anul 2016 la Ziarul **AGROmedia** este în toiPÂNĂ LA 25 DECEMBRIE VĂ PUTEȚI APROPIA ÎN ORICE OFICIU
POȘTAL DIN ȚARĂ PENTRU A FACE UN ABONAMENT

Index de abonare: PM 21948

AGROmedia inform**DACĂ DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI,
SĂ LUAȚI UN PREȚ BUN PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ
NUMAI ABONÂNDU-VĂ LA ZIARUL NOSTRU, VEȚI PRIMI UN SPRIJIN CONSIDERABIL****VEȚI AVEA ACCES LA:**

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

**Toate acestea la un preț
rezonabil de numai****154 de lei****pentru un abonament anual**

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
14	42	84	126	154

* august vacanță

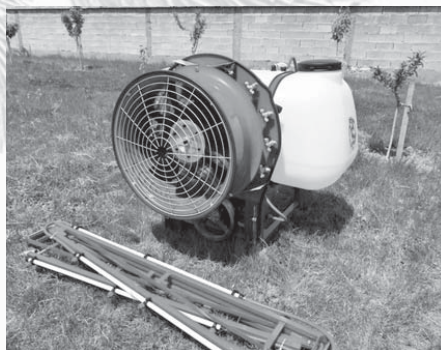
Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATE**PREȚURI ACCESIBILE -**
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama larga de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau bascula-bilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ
CONSUM REDUS
TRACȚIUNE 4x4
LONGEVITATE
STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ
PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ
PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

**PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:****Ozonteh IMPEX S.R.L.**

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md